Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 31 (5001).
13 ФЕВРАЛЬ ЧОРШАНБА
1974 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

ЯРАТУВЧИЛИК МЕҲНАТИГА ЮКСАК БАҲО

Нукус, 12 февраль. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов Қорақалпоғистон автоном республикасига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғини топширди. Автоном республика 1973 йилда дон ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтирганлиги учун шу мукофотга сазовор бўлди.

Автоном республикага Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи ҳам топширилди. Қорақалпоғистон 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун ўтказилган республика социалистик мусобақаси якунларига биноан шу байроқ билан тақдирланган эди.

Ш. Р. Рашидов байроқни топшира туриб, социалистик Ватанимиз бахт-саодати йўлидаги меҳнатда автоном республика меҳнатчиларига янги муваффақиятлар тилади.

Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов жавоб нутқида қорақалпоқ халқининг меҳнатига юксак баҳо берилганлиги учун ташаккур билдириб, автоном республика меҳнаткашлари беш йиллик топшириқларини бажариш учун барча кучларини сарфлайдилар, деб ишонтирди.

Қорақалпоғистон область партия комитети ва ҚҚАССР Олий Советининг тантанали қўшма мажлиси

ҚАРДОШ ХАЛҚЛАРНИНГ ЯГОНА ОИЛАСИДА

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРГА ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

НУКУС, 12 февраль. (ЎзТАГ махсус мухбири). Қорақалпоғистон... Хоразм воҳасидан тортиб то Орол денгизигача чўзилиб кетган катта, қадимий диёр — баҳодирлар етишиб чиққан ва ҳозирги вақтда ишлари энг афсонавий ботир жасоратига тенг келадиган кишилар яшаётган диёрдир. Пахта ва шоли мамлакати, улкан энергетика ва бой ер ости хазиналари ўлкаси бўлган Қорақалпоғистон Совет қардош халқларининг ягона оиласида экономика ва маданиятнинг барча соҳаларида мисли кўрилмаган муваффақиятларга эришди.

...Қорақалпоғистон шаҳар ва овуллари байрам либосида. Автоном республика икки шонли воқеани нишонламоқда. Қорақалпоқлар Россияга ихтиёрий равишда қўшилган кунга 100 йил тўлди. Қорақалпоғистон АССРнинг Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланганлиги ана шу ўлка меҳнаткашларининг катта хизматларига берилган баҳо бўлди.

12 февралда Ўзбекистон Компартияси область комитети билан Қорақалпоғистон автоном республикаси Олий Советининг Автоном республикага Халқлар дўстлиги ордени топширилишига бағишланган қўшма тантанали мажлиси бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, О. У. Салимов, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси Д. Ешимбетов, автоном республика Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуротов, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов, Туркманистон Компартияси Тошовуз область комитетининг биринчи секретари Б. Отаев, Тошовуз область ижроия комитетининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳ. Қурбонова, РСФСР маданият министрининг ўринбосари В. В. Кочетков мажлис президиумида ўтиришибди. Москва, Россия Федерацияси, қардош республикалардан келган меҳмонлар, автоном республика далалари, фермалари, саноат корхоналарининг донгдор меҳнатчилари, таниқли маданият арбоблари улар билан ёнма-ён ўтирибдилар.

Тантанали мажлисни Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси Д. Ешимбетов очади.

СССР ва Ўзбекистон ССР давлат гимнлари янграйди.

Тантанали мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайладилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовга сўз берилади.

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

Азиз ўртоқлар! Дўстлар! Бугун ҳаммамиз учун қувончли ва унутилмас кун. Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасига Халқлар дўстлиги ордени топширилаётир.

Қорақалпоғистон совет халқларининг дўстлигини ва ҳамкорлигини, кўп миллатли Совет давлатини мустаҳкамлашга ва ривожлантиришга, социалистик ва коммунистик қурилишнинг муштарак ишига катта ҳисса қўшганлиги учун ана шу юксак мукофотга сазовор бўлди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан сизларни, сизлар орқали Социалистик Қорақалпоғистоннинг барча меҳнаткашларини Ватаннинг юксак мукофоти билан қизғин қутлашга ижозат бергайсиз. **(Гулдурос қарсаклар).**

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг топшириғини адо этиб, унинг шахсан йўллаган қизғин қутловларини ҳамда улуғ Ватанимиз шон-шуҳрати йўлида сиҳат-саломатлик, меҳнатда янги ғалабалар тилаб сизларга, Қорақалпоғистоннинг барча меҳнаткашларига йўллаган истакларини топшираётганлигимдан ғоят хурсандман. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Мана шу тантанали кунда барча совет кишилари сизларга самимий қутлов, алангали табрик сўзлари билан мурожаат қилиб, ўзларининг эзгу истакларини изҳор этмоқдалар. Улар сизлар билан бирга чин кўнгилдан хурсанд бўлмоқдалар, сизларнинг муваффақиятларингиз билан фахрланмоқдалар, қорақалпоқ қардошларга коммунистик бунёдкорликда тағин ҳам катта муваффақиятлар тиламоқдалар.

Бизнинг тантанали мажлисимиз омманинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги ниҳоят даражада юксалган бир вазиятда ўтмоқда. КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленумининг ҳамда СССР Олий Совети еттинчи сессиясининг қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати, саноат, қурилиш, транспорт ва қишлоқ хўжалиги ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети қарорлари омманинг меҳнат ғайратини ва сиёсий активлигини мана шундай юксалтириб юборди.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми ва шу Пленумда ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган чуқур мазмунли нутқ совет кишиларининг ижодий ғайратини ва меҳнат шижоатини тағин ҳам кўпроқ кучайтирмоқда. Катта сиёсий аҳамиятга ва сафарбар қилувчи кучга эга бўлган мана шу ҳақиқатан тарихий ҳужжат жуда катта умумпартиявий, умумдавлат аҳамиятига эга.

Леонид Ильич ўзининг мана шу катта нутқида, айтиш мумкинки, жаҳоншумул хўжалик ва сиёсий аҳволни назарда тутиб, партия ва халқнинг КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш йўлидаги бунёдкорлик фаолияти якунларини анализ қилиб берди, беш йиллик топшириқларини ва аввало беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили топшириқларини бажариш учун кураш йўлларини кўрсатиб ўтди.

Шу билан бирга ўртоқ Л. И. Брежнев партия ишининг тағин ҳам кенгроқ жиҳатларини, партиянинг ички ва ташқи сиёсат соҳасидаги программ вазифаларини очиб берди. У коммунистик қурилишнинг туб проблемаларини ҳар томонлама асослаб берди, хўжаликка, планлаштиришга ҳамда экономикани бошқаришнинг ташкилий структурасига партиявий раҳбарликни такомиллаштириш, ривожланган социалистик жамиятимизнинг бутун хўжалик механизмини яхшилаш, халқ хўжалигини, фан ва маданиятни янада ривожлантириш, халқ фаровонлигини ошириш йўллари ва методлари тўғрисида бир қанча жуда муҳим принципиал қоидаларни айтиб берди.

Барча совет кишилари каби Қорақалпоғистон меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларини, Л. И. Брежнев нутқида айтиб ўтилган қоидаларни ва хулосаларни зўр мамнуният билан кутиб олдилар. Улар ана шу тарихий ҳужжатларни партия XXIV съезди ленинча йўлининг ифодаси деб билмоқдалар. Ички ва ташқи сиёсатни амалга ошириш, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликни мустаҳкамлаш, коммунизм қурилиши учун қулай шарт-шароит вужудга келтириш йўлида КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежнев аниқ мақсадни кўзлаб қилаётган амалий фаолиятни халқ якдиллик билан маъқуллади.

Халқ бахт-саодати тўғрисида, Ватаннинг равнақи ва унинг қудратини мустаҳкамлаш тўғрисида ленинчи партия Марказий Комитетининг мана шундай актив фаолияти, ҳормай-толмай қилаётган ғамхўрлиги совет кишиларини фидокорона меҳнат қилишга, коммунизм тантанаси учун шонли ишлар қилишга руҳлантирмоқда.

Ўртоқлар! Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси бугунги тантаналарга ўзининг бунёдкорлик кучлари барқ урган ҳолда келганлигини кўриб ҳаммамиз беҳиҳоя хурсандмиз. У ўзининг сиёсий, иқтисодий ва маданий ривожланишида қардош халқларнинг ягона оиласида туриб юксак поғонага кўтарилди.

Л. И. Брежнев Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги орденини топширишга бағишланиб Тошкентда ўтказилган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида бундай деди: «Босиб ўтилган йўлга назар ташлар эканмиз, Ўрта Осиё халқлари Улуғ Октябрь социалистик революцияси ва социализм ғалабаси натижасида ўзларининг ижтимоий ривожланишларида тарихий йўлни сакраб ўтдилар, деб айтишга ҳамма асослар бор».

Бу сўзлар социалистик Қорақалпоғистонга ҳам батамом тааллуқлидир. Лекин бундай жуда катта йўлни босиб ўтиш ўз-ўзидан бўлмади. Биз эришган ҳозирги марралар осонлик билан қўлга киргани йўқ. Бу марралар халқнинг фидокорона кураши ва қаттиқ меҳнати билан қўлга киритилди.

Қорақалпоқларнинг қадимий диёрида Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Коммунистик партия раҳбарлигида чинакам революцион ўзгаришлар амалга оширилди. Шонли қорақалпоқ халқининг ҳаётида ҳақиқатан эртаклардагидек ўзгаришлар рўй берди—патриархалчилик ва феодализмдан зафарли социализмга, ниҳоят даражада иқтисодий қолоқликдан юксак даражада ривожланган халқ хўжалигига, ёппасига саводсизликдан умумий таълимга, фан ва маданиятнинг ҳозирги замон чўққиларига ўтилди. Бу ўзгаришлар қисқа тарихий давр мобайнида содир бўлди.

Узоқ асрлар давомида Қорақалпоғистон ҳуқуқсизлик, қашшоқлик, феодалларнинг низолари ва миллий душманлик авж олган ўлка бўлиб келди. Хива хонларининг қули бўлиб ҳамда маҳаллий феодал-уруғ бошлиқлари томонидан эзилиб икки ёқлама асоратда қолган меҳнаткашлар оммаси сиёсий ҳуқуқсиз эди, деярли ёппасига саводсиз эди, мудҳиш қашшоқлик, очлик, ҳеч қандай медицина ёрдамининг йўқлиги эса қорақалпоқ халқини қирилишга маҳкум қилиб қўйган эди.

Патриархал-феодал муносабатларнинг ҳукмронлиги, қуллик ва қулфурушликнинг сарқитлари Қорақалпоғистоннинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантирмай қўйди, ярим кўчманчи чорвачилик, ибтидоий деҳқончилик сингари қолоқ хўжалик формаларини сақлаб келаверди. Саноатнинг бутунлай йўқлиги, товар-пул муносабатларининг ривожланмаганлиги халқнинг иқтисодий ва маданий қолоқлигини тағин ҳам баттарлаштирди.

Мана шундай шароитда қорақалпоқ халқи ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан анчагина ривожланган Россия составидагина ўзини феодал-уруғчилик низолари ва урушлари натижасида жисмоний қирилиб кетишдан, зулм ва ўзбошимчаликдан муҳофаза қилиши мумкинлигини, қорақалпоқ элатини сақлаб қолиш, Қорақалпоғистонни Англия империализмининг мустамлакасига айланиб қолиш хавфидан сақлаб қолиши мумкинлигини тушунди.

Қорақалпоқ халқи Россия составига ўз ихтиёри билан кирганлиги тарихий ривожланишдаги объектив жараённинг қонуниятли оқибати бўлди. Қорақалпоқ халқининг Россия билан яқинлашишга ва қўшилишга интилиши узоқ асрлардаёқ бошланган эди. Ўрта асрнинг охирги давридаёқ қорақалпоқ халқи ўзининг қудратли қўшниси бўлган рус халқи билан дўст бўлиш ва унинг ҳимояси остига ўтиш йўлларини қидираверди.

XVIII асрда қорақалпоқлар Петербургга, Қозонга, Оренбургга кўп марталаб элчилар юбориб, Россия билан қўшилиш истагида эканликларини улар орқали изҳор этдилар. Қорақалпоқларнинг асосий кўпчилиги Хива хонлиги қўл остида қолиб, жуда қаттиқ социал ва миллий зулм азобини тортаётган, шу сабабли хонларнинг ҳукмронлигига қарши қорақалпоқ халқи кўп марталаб қўзғолонлар кўтарган XIX асрнинг иккинчи ярмида бу интилиш айниқса кучайиб кетди. 1873 йилнинг май ойида рус қўшинлари Хивани истило қилганларидан кейин Амударё дельтасида истиқомат қилаётган қорақалпоқлар дарҳол улар ҳузурига делегация юбориб, Қорақалпоғистонни Россия таркибига қабул этишни илтимос қилдилар.

Россия билан Хива хонлиги ўртасида 1873 йил 12 августда сулҳ шартномаси имзоланаётганида қорақалпоқ халқининг бу истаги инобатга олинди. **(Қарсаклар).** Қорақалпоқларнинг аксарияти яшаб турган Амударёнинг ўнг соҳили шу шартномага биноан Россия составига кирди. Қорақалпоқ халқининг рус халқи билан қўшилиш тўғрисидаги асрий орзуси рўёбга чиқди.

Қорақалпоғистоннинг Россияга ўз ихтиёри билан қўшилганлиги улуғ рус халқи билан абадий бирлашган, уни ўзининг оғаси деб билиб, озодлик ва бахт-саодат учун курашда рус халқини ўзининг содиқ ва беғараз дўсти қилиб олган қорақалпоқ халқининг бутун кейинги тарихий тақдири учун катта прогрессив аҳамиятга эга бўлди.

Амударё этакларидаги меҳнаткашлар рус халқининг эксплуатацияга ва зулмга қарши, озодлик ва тенглик учун олиб борган революцион курашига тортилганлиги мана шу тарихий битимнинг жуда муҳим прогрессив оқибати бўлди. Миллий ва социал асоратга қарши курашда катта ва кичик халқларнинг рус халқи билан бирлашганлиги, чоризмнинг реакцион мақсадларига қарамай Бутун Россия революцион ҳаракатининг муштарак фронтини тайёрлади. Пролетариат ва унинг ленинчи партияси бошчилигидаги бу ҳаракат собиқ Россия империясидаги ҳамма халқларни озод қилишга ҳамда бепоён Ватанимизда яшаб турган юздан ортиқ миллат ва элатларнинг тарихда мисли кўрилмаган социалистик ҳамдўстлигини барпо қилишга олиб келди.

Қорақалпоқ халқининг ҳаётидаги икки тарихий воқеа—Халқлар дўстлиги ордени топширилаётганлиги ва Қорақалпоғистоннинг Россияга қўшилганлигининг 100 йиллиги бир вақтда байрам қилинаётганлиги—бу икки воқеа айни бир пайтда ўтказилаётганлиги зўр рамзий маънога, катта аҳамиятга, чуқур мазмунга эга эмасми, азиз ўртоқлар. **(Гулдурос қарсаклар).**

Октябрь революциясига қадар Қорақалпоғистон чор Россиясининг энг қолоқ мустамлакаларидан бири эди. Бердақ шоир ўша оғир замонлар тўғрисида алам ва ғазабга тўлиб, руҳонийлар ва хонлар, амалдорлар — жаллодлар халқни жуда қийноққа солиб қўйганлиги тўғрисида, подшоҳ ва бекларда ҳақиқат, фуқаро ва халқда бахт-саодат йўқлиги тўғрисида ачиниб ёзган эди.

Улуғ Октябрь, Ленин, коммунистлар партияси мамлакатимизнинг барча халқлари каби қорақалпоқ халқига ҳам озодлик келтирди, социал ва миллий зулм кишанларини парчалаб ташлади. Партиянинг иродаси билан, халқнинг қаҳрамонона меҳнати билан бутун қорақалпоқ диёри боғ-бўстонга айлантирилди. Бу диёрнинг беҳисоб бойликларига меҳнаткаш халқнинг ўзи хўжайин бўлиб қолди. Совет тузуми шароитида, СССР халқларининг қардош оиласида қорақалпоқ халқи миллий уйғониш ва ҳар томонлама ривожланишнинг кенг йўлига чиқиб олди.

Тенг ҳуқуқли халқларнинг бири бўлган қорақалпоқ халқи рус, ўзбек, қозоқ ва бошқа қардош халқларнинг беғараз ёрдамига таяниб, ижтимоий-сиёсий, иқтисодий ва социал тараққиёт йўлида жуда катта сакраш қилиб, фаровон ва қувноқ турмуш йўлига ўтиб олди. Қорақалпоқ социалистик миллати шаклланди ва ривожланмоқда. Ўтмишда мустақилликдан маҳрум қилиб қўйилган халқ эндиликда ўз давлатига эга бўлиб қолди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев СССРнинг 50 йиллиги тўғрисида қилган докладида айтиб ўтганидек, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ярим асрлик тарихи — социалистик революция вужудга келтирган ва ҳозирги кунда жаҳоннинг энг қудратли давлатларидан бири бўлиб қолган давлатнинг мисли кўрилмаган ўсиш ва ҳар томонлама ривожланиш тарихидир. Бу ярим асрлик тарих—шу давлат байроғи остида жипслашган, мамлакатимизда яшаб турган барча миллатлар ва элатларни бирлаштирган республикаларнинг вояга етиш ҳамда иқтисодий, сиёсий ва маданий жиҳатдан чинакам гуллаб-яшнаш тарихидир.

Социалистик Қорақалпоғистон марксизм-ленинизмнинг ҳаётий кучини, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ленинча миллий сиёсати тантана қилганлигини кўрсатувчи ёрқин мисолдир.

Кекса авлодлар янги турмушни шиддатли синфий кураш шароитида қуришларига тўғри келди. Бу кураш Коммунистик партия, унинг жанговар отряди—Қорақалпоғистон партия ташкилоти раҳбарлигида олиб борилди. Большевиклар революцион тўнтаришга бошчилик қилдилар, социалистик ўзгартишларнинг илҳомчилари ва ташкилотчилари бўлдилар, босмачи шайкалар билан ҳамда маҳаллий эксплуататорларнинг бошқа контрреволюцион чиқишлари билан шафқатсиз курашга меҳнаткашларни сафарбар қилдилар.

Қорақалпоғистонда Совет ҳокимиятини камол топтириш йилларида партия меҳнаткашлар оммаси орасидан ажойиб раҳбарлар етиштирди, улар ўзларини, ўз меҳнатлари ва қобилиятларини, ўз қалбларининг ҳароратини халққа фидокорона хизмат қилишга тўла-тўкис ва батамом сарфладилар. Қорақалпоғистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва социализмни қарор топтириш учун курашган қаҳрамон авлодлар вакилларининг номлари: В. Е. Крошилов, И. Коcьяненко, У. Тинимбоев, Н. А. Шайдаков, А. Қудабоев, К. Авезов, А. Дўстназаров, А. И. Качанов, К. И. Школин, У. Холмуротов ва бошқа кўпгина кишиларнинг номлари халқнинг миннатдор хотирасида эзгу ном бўлиб абадий сақланиб қолади. **(Қарсаклар).**

(Давоми иккинчи бетда).

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов Қорақалпоғистон АССР байроғига Халқлар дўстлиги орденини тақиб қўймоқда.

ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН МУКОФОТ

ГУЛИСТОН, 11 февраль. (ЎзТАГ). Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров бугун Сирдарё областининг вакилларига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғини топширди. Область 1973 йилги халқ хўжалиги планини муддатидан илгари бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунлари бўйича шу байроққа сазовор бўлган эди.

Митингда сўзга чиққан нотиқлар ўз меҳнатларига юксак баҳо берганликлари учун Коммунистик партия билан Совет ҳукуматига самимий миннатдорчилик билдириб, область меҳнаткашлари юксак мукофотга жавобан социалистик мусобақани янада кенгроқ авж олдирадилар ва беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилини меҳнатда янги муваффақиятлар билан нишонлайдилар, деб ишонтирдилар.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежневга баланд руҳ билан табрикнома йўлладилар.

* * *

ГАЗЛИ, 12 февраль. (ЎзТАГ мухбири). Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев кеча Ленин орденли Газли газнефть кон бошқармаси коллективига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғини топширди. Газли меҳнатсеварлари бу мукофотга 1973 йил халқ хўжалиги планини муддатидан илгари бажариш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида энг юқори натижага эришганликлари учун сазовор бўлдилар.

Газлида бўлиб ўтган митингда сўзга чиққан кишилар ўз меҳнатларига юксак баҳо берганлиги учун Коммунистик партия билан Совет ҳукуматига қизғин ташаккур изҳор этдилар.

Митингга тўпланган кишилар КПСС Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев номига баланд руҳ билан табрикнома йўлладилар.

ФИНЛЯНДИЯ ПРЕЗИДЕНТИ УРХО КАЛЕВА КЕККОНЕННИНГ СССРГА ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Финляндия республикасининг Президенти Урхо Калева Кекконен 16 февралда ғайри расмий визит билан Совет Иттифоқига келади.

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ А. А. ГРОМИКОНИНГ ИТАЛИЯГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИГА ДОИР

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Италия ҳукуматининг таклифига биноан шу йил 18 февралдан 22 февралгача расмий визит билан Италияда бўлади.

Қорақалпоғистон область партия комитети ва ҚҚАССР Олий Советининг тантанали қўшма мажлиси

ҚАРДОШ ХАЛҚЛАРНИНГ ЯГОНА ОИЛАСИДА

(Боши биринчи бетда).

Ўша вақтларда, граждан урушининг машаққатли йилларидаёқ Ўрта Осиё ва Қозоғистоннинг бошқа барча халқлари каби қорақалпоқ халқи ҳам рус халқининг сахийлигини, совет кишиларининг буюк интернационал бирлигини амалда яққол кўрдилар. Биринчи жаҳон урушининг ва граждан урушининг оғир оқибатларига қарамай рус халқи ва Россия Федерациясининг ҳукумати вайрон бўлган хўжаликни тиклаб олишда Қорақалпоғистон меҳнаткашларига жуда катта ёрдам бериб турдилар.

1918 йилдаёқ В. И. Ленин «Туркистондаги суғориш ишларига 50 миллион сўм ажратиш ва шу ишларни ташкил этиш тўғрисида» РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг Декретига имзо чекди. 1919 йилнинг февралида Туркистон АССР ҳукумати босмачиликдан кўп зарар кўрган Амударё этакларидаги аҳолига 3 миллион сўм миқдорида ёрдам кўрсатди.

Миннатдор қорақалпоқ халқи ҳам ўзи нимаики топган бўлса шуларнинг ҳаммасини ўз қардошлари билан баҳам кўрди. Владимир Ильичнинг «Орол денгизидаги ишчи ўртоқларга, балиқчиларга» деган хатида айтиб ўтилганидек, мамлакатимиз халқларининг бузилмас қардошлигини, «бир-биридан жуда узоқ жойларда бўлган пролетарларнинг бир-бирларига жуда кенг ёрдам» бераётганликларини Орол меҳнаткашларининг машаққатли 1921 йилда Волга бўйидаги ва Урал атрофидаги аҳолига берган ёрдами яққол кўрсатиб турибди. Қорақалпоғистон меҳнаткашлари улуғ Ленининг чақириғига лаббай деб жавоб бериб, Россияга 280 минг пуд балиқ ва 20 миллион сўм пул жўнатдилар.

Кейинги вақтларда Совет Россияси қорақалпоқ халқига ва совет шарқининг бошқа халқларига уруғлик, қишлоқ хўжалиги асбоблари юбориб туриб, пуллар бериб туриб уларни тобора кўпроқ қўллаб-қувватлайберди. Москва, Ленинграддан, мамлакатнинг бошқа саноат ва маданият марказларидан бу ерга муаллимлар, врачлар, инженерлар, ер тузувчилар юбориб турилди. Маҳаллий кадрлар тайёрламоқ учун курслар, ишчи факультетлар, техникумлар очилди. Халқ хўжалиги техника билан йилдан-йилга тобора кўпроқ қуроллантирилаберди.

Қорақалпоқларнинг миллий давлати ҳам ривожланаберди. 1924 йилда Ўрта Осиё республикаларининг миллий-давлат чегараланиши натижасида Қорақалпоғистон автоном области ташкил этилди ва у 1930 йилда Россия Федерацияси составига кирди. Кейинроқ бориб унинг давлат, хўжалик ва маданий қурилишдаги ҳуқуқларини кенгайтириш учун шарт-шароит вужудга келтирилди. 1932 йилнинг мартида автоном область РСФСР составида Қорақалпоғистон автоном Совет Социалистик Республикасига айлантирилди.

1936 йил конституциясига биноан Қорақалпоғистон автоном республикаси Ўзбекистон ССР составига ўтди. Қорақалпоғистоннинг Ўзбекистон ССР составига киришига икки қардош халқ тарихий тақдирининг бирлиги объектив шарт-шароитни тайёрлаб берди. Уларнинг тили ва территорияси бир-бирига яқинлиги, хўжалик укладларининг, маданият манбаларининг, урф-одатлари ва анъаналарининг ўхшашлиги, узоқ давр давомида биргаликда тарихан ривожланиб келганликлари уларнинг ҳақиқатан қон-қардошлигидан далолат бериб турибди.

Улуғ рус халқи бериб келаётган жуда катта ёрдам Қорақалпоғистон экономикаси ва маданиятининг тез юксалишига ёрдам берди. Қорақалпоқларни заводлар ва мактаблар қуришга, гидроузеллар ва театрлар барпо қилишга, қудратли техникани бошқаришга, китоблар нашр этишга, илм-фанни эгаллашга мана шу рус халқи ўргатди.

Индустрлаштириш, қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайта қуриш, маданий революция йилларида, янги турмуш учун биргаликда кураш олиб борилган йилларда қорақалпоқ, рус халқларининг ва буюк Ватанимиздаги барча халқларнинг ирода ва ҳаракат бирлиги, маънавий қон-қардошлиги, бир-бирига ишончи ва ўзаро алоқалари тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди.

Социалистик жамият қурилганлиги Қорақалпоғистон меҳнаткашлари сарфлаган қаҳрамонона кучғайратнинг, қардош халқлар бериб турган беғараз ёрдамнинг энг муҳим натижаси бўлди ва бу нарса автоном республика конституциясида ўз ифодасини топди. Демак Қорақалпоғистон ўзининг асрий қолоқлигини тугатибгина қолмасдан, шу билан бирга советлар мамлакатидаги барча социалистик республикалар билан бирга битта маррага ҳам чиқиб олди.

Совет Иттифоқи халқларининг бузилмас дўстлиги Улуғ Ватан уруши йилларида қаттиқ синовдан ўтиб ўзининг беniҳоя мустаҳкамлигини кўрсатди. Қорақалпоқ халқи ҳам СССРнинг барча халқлари билан бир сафда туриб ўз социалистик Ватанини ҳимоя қилиш йўлида қаҳрамонона жанг қилди ва фидокорона меҳнат қилди. Ватан уруши фронтларида кўрсатган шавкатлари ва мардликлари учун Қорақалпоғистоннинг 14 фарзандига Совет Иттифоқи Қаҳрамони юксак унвони берилди, минглаб жангчилар ва командирлар орден ва медаллар билан мукофотланди.

Урушдан кейинги беш йилликлар даврида бутун мамлакатда бўлгани каби Қорақалпоғистоннинг ҳам халқ хўжалиги, маданияти янада гуркираб ривожланди.

Бугунги Қорақалпоғистон ривожланган аграр-индустриал ўлкадир. Совет ҳокимияти йиллари мобайнида автоном республикада саноат ишлаб чиқаришнинг ҳажми 157 баравар кўпайди. Энергетика, пахта тозалаш, ёғ ишлаб чиқариш, балиқ консерваси тайёрлаш, металл ишлаш, полиграфия ва бошқа индустрия тармоқлари янгидан барпо қилинди ёки батамом реконструкция қилинди. Қорақалпоғистонда электр энергия ишлаб чиқариш кейинги 20 йил ичида 45 баравар кўпайди. Халқлар дўстлиги станцияси деб номланган Тахиатош ГРЭСи ўзининг энергиясини Орол бўйидаги ерларнинг ва Хоразм воҳасининг ҳамма жойига юбориб турибди.

Ҳозир автоном республикада замонавий техника билан қуролланган юзга яқин саноат корхоналари ва ишлаб чиқариш корхоналари ишлаб турибди. Эндиликда Қорақалпоғистон саноати революциядан олдинги даврда уч йилда ишлаб чиқарилган маҳсулотга тенг келадиган маҳсулотни бир кунда ишлаб чиқармоқда.

Халқ хўжалигида ва рўзғор ишларида табиий газдан кенг фойдаланилмоқда. Устюрт платосида жуда катта Шоҳпахта газ кони саноат учун фойдаланишга топширилди. Шу конининг «Зангори ёнилғи» запаслари бир неча ўн миллиард куб метр ҳисобланади. Қорақалпоғистоннинг табиий гази Ўрта Осиё—Марказ қитъалараро газ қувурига юборилиб турибди.

Бир вақтлар Қорақалпоғистонда фақат карвон йўлларигина бор эди. Қорақум ва Қизилқум чўллари, тошли Устюртнинг ҳаётсиз саҳролари ва Орол сувлари қуйи Амударё воҳасини ташқи дунёдан ажратиб қўйган эди. Эндиликда эса ҳамма томонга таралган автомобиль йўллари республиканинг энг узоқ жойларини бир-бири билан боғламоқда. Тошкент — Орол денгизи ўртасида қурилган автомобиль йўли катта халқ хўжалик аҳамиятига эга. Қорақалпоғистон темир йўл орқали Ўрта Осиё республикалари билан ва Совет Иттифоқининг марказий районлари билан боғланди. Ўрта Осиёнинг кўпгина районларидан мамлакат марказига олиб чиқадиган энг қисқа темир йўл — Қўнғирот-Бейнов пўлат магистрали қурилиб бўлди.

Ҳозирги кунда Нукусдан барча район марказларига, чорвадорлар ва геологларнинг кўпгина узоқ посёлкаларигагина эмас, шу билан бирга Москвага, Тошкентга, Олмаотага, Бокуга, Қизил Ўрдага, Ашхободга, Шевченко, Минерал-ние Водига ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларига самолётда учиб бориш мумкин. Дарё ва денгиз флотида энг янги кемалар ва баржалар ишлаб турибди.

Қорақалпоғистон Республикаси катта қурилиш майдони бўлиб қолди. Республика янги қурилишларнинг ҳавозалари билан қопланди. Автоном республикада янги саноат корхоналари, ирригация иншоотлари, маданий-маиший объектлар, уй-жой бинолари қурилмоқда, янги ерлар ўзлаштирилмоқда. Давлат ва кооператив корхоналари ҳамда ташкилотлари томонидан сарфланган капитал маблағнинг ҳажми 1940 йилда 4 миллион сўмни ташкил этган бўлса 1973 йилда 245 миллион сўмга етди.

Бошқа совет республикаларида бўлгани каби Қорақалпоғистонда ҳам жамиятнинг асосий ишлаб чиқарувчи кучи бўлган ишчилар синфи тўхтовсиз ўсмоқда. Қорақалпоғистонда 1913 йилда ҳаммаси бўлиб 185 нафар ишчи бор эди. Ҳозир бу ерда ишчилар синфи 140 минг кишидан ошиб кетди. Мана шунинг ўзи автоном республика тез ўсиб бораётганлигидан далолат берувчи энг ёрқин кўрсаткичларнинг биридир.

Шу нарса диққатга сазоворки, ишчилар синфи орасида чинакам ташаббускорларнинг, ўз ишига моҳир бўлган чинакам миришкорларнинг сафлари йилдан-йилга ўсмоқда. Шулар орасида «Каракалпакирсовхозстрой»да скреперчи бўлиб ишлаётган, Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида биринчи ўринни олган Михаил Шкурконни, Кегайли алоқа узелининг монтёри Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Жақсимурод Айданиёзовни, 12- трест ғишт терувчиларининг бригадири Ўтамурод Олмуротовни, Қўнғирот пахта тозалаш заводининг линтерчиси Бозор Ешчановани, Тахиатош автобазасининг шофёри Худойберган Олламуротовни ва бошқа кўпгина илғорларни кўрсатиб ўтиш мумкин. **(Қарсаклар).**

Қорақалпоғистон қишлоқ хўжалиги юксак даражада механизациялашган йирик тармоқ бўлиб қолди. Республика колхозлари ва совхозлари ҳар йили жуда кўп трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари олиб турибдилар. Янги магистраль каналлар— Ленин номидаги, Қизкетган, Пахтаарна, Равшан каналлари, катта насос станциялари, Амударёдаги Тахиатош гидроузелининг биринчи навбати ишга туширилди. Бу янгидан-янги ер массивларини ўзлаштиришга, суғориладиган деҳқончилик ерларининг чегараларини йилдан-йилга кенгайтиришга имкон беради.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш даражаси тўхтовсиз ўсиб бормоқда, илғор агротехника жорий қилинмоқда, далаларга минерал ўғитлар солиш кўпайтирилмоқда. Мана шуларнинг ҳаммасига, деҳқонларнинг тер тўкиб қилаётган меҳнатига ва юксак маҳоратига жавобан Орол бўйидаги ерлар жуда мўл ва катта ҳосил бермоқда.

Революцияга қадар Қорақалпоғистон йилига фақат 16 минг тонна пахта етиштириб берар эди. Ҳозирги вақтда эса республика мамлакатга уч юз минг тоннадан кўпроқ мана шу қимматли хом ашёни бериб турибди. 1925 йилдагига — давлат автономиясининг биринчи йилига нисбатан—пахта етиштириш қариб йигирма беш баравар кўпайтирилди.

Шоликорлик қишлоқ хўжалигининг пахтачилик билан бир қаторда жуда муҳим тармоғи бўлиб қолди. Ҳозир автоном республика мамлакатда энг кўп шоли етиштираётган районлардан биридир.

Чорвачилик тўхтовсиз юксалмоқда. Кейинги йигирма йил ичида қора моллар туёғи қарийб икки баравар кўпайди. Чўчқалар, қўйлар, эчкилар, паррандалар сони ошди, уларнинг маҳсулдорлиги кўпайди. Шу вақт ичида сут етиштириш 3 баравар, гўшт ва тухум етиштириш 3,5 баравар кўпайди.

Мана шуларнинг ҳаммаси Қорақалпоғистон деҳқонлари қилаётган қаҳрамонона меҳнатнинг самарасидир. Қорақалпоғистон деҳқонлари орасида пахта ва шолидан мўл ҳосил етиштираётган моҳир усталар, миришкор чорвадорлар, қишлоқ хўжалигида техника тараққиёти учун ҳормай-толмай курашаётган азаматлар оз эмас. Тўрткўл районидаги Горький номли колхоз бригадири Тўғон Қурбонниёзовнинг, Амударё районидаги Крупская номли колхоз механизатори Қозоқ Камоловнинг, Кегайли районидаги Энгельс номли колхоз механизатори Бозор Мамбедмуротованинг, Чапаев номли совхоздаги шоликор Садир Ўтапбергановнинг, партия XXII съезди номли совхоздаги шоликор Абдураим Мадраимовнинг ва қишлоқлардаги бошқа кўпгина донгдор кишиларнинг номлари бутун республикага машҳур.

Маданият соҳасида чинакам революцион ўзгаришлар рўй берди. Революцияга қадар аҳолисининг фақат 0,6 процентигина саводли бўлган ўлкада қирқинчи йилларнинг ўзидаёқ саводсизлик батамом тугатилган эди. Ўлкада очилган жуда кўп умумий таълим мактабларида, махсус ўқув юртларида чорак миллион киши шуғулланмоқда. Ҳозир автоном республикада ҳар уч кишининг бири ўқиб турибди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон филиалида, бошқа илмий-тадқиқот муассасаларида, педагогика институтида юзлаб олимлар, шу жумладан 300 нафар фан доктори ва кандидатлари самарали меҳнат қилмоқда. Булар орасида филология фанлари докторлари, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари Марат Нурмуҳамедов ва Исмоил Сағитов, тарих фанлари доктори, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Қорақалпоғистон филиали президиумининг раиси Собир Камолов, биология фанлари докторлари Сеитумар Усмонов, Расберген Раимов ва бошқалар бор.

Автоном республикада 20 та газета ва журнал чиқарилмоқда. Марксизм-ленинизм классикларининг асарлари, мактаблар учун дарсликлар, совет ва жаҳон адабиётининг асарлари кўп нусхада нашр этилмоқда, телевидение ва радио ўзининг кўрсатувлари ва эшиттиришларини бериб турибди. Станиславский номидаги қорақалпоқ драма ва комедия театри, Бердақ номидаги давлат филармонияси, халқ театрлари, клублар ва маданият уйлари, кинотеатрлар, кутубхоналар аҳолига маданий хизмат кўрсатиш соҳасида катта ва самарали ишлар қилмоқда.

Қорақалпоғистон ёзувчилари, композиторлари, театр арбоблари, рассомлари ва архитекторлари мазмунан социалистик, шаклан миллий ёрқин адабиёт ва санъат асарлари яратмоқдалар. СССР халқ артисти Ойимхон Шомуродованинг ижрочилик маҳорати, Ҳамза номидаги ва Бердақ номидаги мукофотлар лауреати ёзувчи Тулепберген Каипбергеновнинг асарлари, Бердақ номидаги мукофот лауреатлари ёзувчилар Иброҳим Юсупов, Жўлмирза Оймирзаевнинг, рассом Игорь Савицкийнинг, Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти композитор Олимжон Ҳалимовнинг ва бошқа кўпгина ёзувчи ҳамда санъаткорларнинг асарлари халқнинг меҳр-муҳаббатига сазовор бўлиб, кенг шуҳрат қозонди.

Мактабгача тарбия муассасалари, касалхоналар ва поликлиникалар йилдан-йилга кўпайтирилмоқда. Қорақалпоғистонда 1913 йилда фақат иккита врач бор эди. Ҳозирги вақтда эса, бу ерда барча ихтисослар бўйича, бир ярим мингга яқин врач ва олти минг нафарга яқин ўрта медицина ходимлари ишлаб турибди.

Улуғ Октябрь қорақалпоқ аёлини абадий озод қилди. Эндиликда Қорақалпоғистон хотин-қизлари сиёсий, хўжалик ва маданий ҳаётда актив қатнашмоқдалар. Минглаб хотин-қизлар муаллим, врач, инженер, агроном, механизатор, илмий ходим бўлиб ишламоқда.

Меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги тўхтовсиз ошмоқда, уларнинг реал даромадлари ўсмоқда, уй-жой ва маданий-маиший шароитлари яхшиланмоқда. Тарқоқ овулларнинг аҳолиси замонавий обод посёлкаларга кўчиб келмоқда. Водопровод ва газ, электр асбоблари ва рўзғор машиналари меҳнаткашлар турмушига кенг сингиб бормоқда.

Қорақалпоғистон — кўп миллатли автоном республика. Қорақалпоқлар ва руслар, ўзбеклар ва қозоқлар, туркманлар ва украинлар, корейслар ва татарлар, хуллас 88 миллат ва элатнинг намояндалари аҳил қардош оила бўлиб яшамоқдалар ва меҳнат қилмоқдалар. Қорақалпоғистон меҳнатчилари янги дунё кишиларидир. Жамият бахт-саодатини ўйлаш ва шу тўғрида ғамхўрлик қилиш уларнинг олий идеали бўлиб қолди. Қамтарлик, меҳнатсеварлик, эзгулик, самимийлик, ўзаро ёрдамлашиш ва бир-бирини қўллаб-қувватлаш уларга хос белгилардир. Улар мураккаб ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга лаёқатли ва қодир эканликларини кўп марталаб яққол кўрсатдилар.

Бутун совет халқи каби Қорақалпоғистон меҳнаткашлари ҳам КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини изчиллик билан амалга ошираётганликларини ҳақли равишда фахрланиб, қайд қилиб ўтишимиз учун бизда ҳамма асослар бор.

Беш йилликнинг уч йили мобайнида автоном республикада давлат томонидан марказлаштирилган ҳолда сарфланган капитал маблағлар ҳажми анча ошди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш кўпайди, автомобиль транспорти янада ривож топди. Қорақалпоғистон АССРга саноатни, қурилишни ва транспортни ривожлантиришда эришган муваффақиятлари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи берилди, шу тармоқлардаги илғорларнинг катта бир группаси эса юксак ҳукумат мукофотлари билан тақдирланди.

Қорақалпоғистон қишлоқ хўжалик меҳнатчиларининг ютуқларини алоҳида қайд қилиб ўтмоқчиман. Улар пахта, шоли ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш бўйича беш йилликнинг уч йили топшириқларини ошириб бажардилар.

Беш йилликнинг ҳал қилувчи йили бўлган 1973 йилда мисли кўрилмаган ҳосил етиштирилди. Қорақалпоғистон Ватанга 339 минг тонна «оқ олтин» топширди. Шоликорлар 108 минг тонна шоли олдилар, бу эса 1970 йилдагидан қарийб икки баравар кўп. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ўзбекистон ёш маккажўхорикорларига йўллаган самимий табригига жавобан бултур Қорақалпоғистон деҳқонлари маккажўхори дони етиштиришни тўрт бараварга яқин кўпайтирдилар. Давлатга сабзавот, картошка, қовун-тарвуз ва хўл мева топшириш социалистик мажбуриятлари ҳам ошириб бажарилди.

Чорвадорлар мол ва паррандаларни анча кўпайтиришни таъминладилар; гўшт, сут, тухум етиштиришни кўпайтирдилар. Маҳсулотнинг шу турларини тайёрлаш планлари муваффақиятли бажарилди.

Бу муваффақиятлар колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари тер тўкиб меҳнат қилганликлари, шаҳарлар ва район марказларининг меҳнаткашлари катта ёрдам бериб турганлиги натижасида қўлга киритилди. Партия ишлаб чиққан ташкилий ва иқтисодий тадбирлар изчиллик билан амалга оширилганлиги партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги ва тайёрлаш органлари катта ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб борганликлари туфайли бу муваффақиятларни қўлга киритиш мумкин бўлиб қолди.

Ватан автоном республика деҳқонларининг фидокорона меҳнатига юксак баҳо берди. Қишлоқ хўжалик ходимлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг якунлари бўйича Қорақалпоғистон ғолиблар сафидан муносиб ўрин олди ва унга КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи берилди. **(Қарсаклар).** Бултурги йилда эришилган муваффақиятлар учун республикангиздаги колхозчилардан, совхозларнинг ишчиларидан, мутахассислардан, хўжаликлар ва районларнинг раҳбарларидан, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларидан 1246 киши СССР орденлари ва медаллари билан мукофотланди, уч киши эса, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди. **(Қарсаклар).**

Мусобақа ғолибларининг юксак мукофотларга сазовор бўлганликлари билан чин кўнгилдан табриклашга ва улуғ социалистик Ватанимизнинг бахт-саодати йўлида қилаётган меҳнатларида уларга, Қорақалпоғистон АССРнинг барча меҳнаткашларига янгидан-янги муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз! **(Гулдурос қарсаклар).**

Ўртоқлар! Шу беш йилликда автоном республика олдида катта вазифалар турибди. Беш йил ичида саноат ишлаб чиқаришнинг ҳажми 35-40 процент оширилиши лозим. Қурилишда бир миллиард сўмга яқин капитал маблағлар ўзлаштирилиши керак. Бу эса саккизинчи беш йилликда ўзлаштирилган капитал маблағлардан 25 процент кўп. Янги саноат корхоналари ишга туширилиши керак. Автомобиль ва авиация транспорти, алоқа, телевидение тез ривожлантирилади. Нукус шаҳридан ва Қорақалпоғистоннинг ўнг соҳил бўйлари районларидан Тахиатош гидроузели орқали мамлакатнинг саноат марказларига олиб чиқадиган темир йўл қуриб битказилади. **(Қарсаклар).**

Сув хўжалиги қурилишига саккизинчи беш йилликдаги 116 миллион сўм ўрнига бу беш йилликда 300 миллион сўмдан кўпроқ капитал маблағлар сарфланади. Автоном республикада 40 минг гектардан кўпроқ янги суғориладиган ерлар фойдаланишга топширилади, 67 минг гектар ернинг мелиорация ҳолати яхшиланади. Эллик қалъа массивида 10-15 минг гектар янги ер ўзлаштирилади. Бу йил Жанбосқалъа массивини ўзлаштириш бошланади. Беруний ва Тўрткўл районларидаги ерларни тезроқ ўзлаштириш мақсадида янги «Югкаракалпакводстрой» тресті ташкил этилди. Қорақалпоғистоннинг бошқа районларида ҳам янги ер майдонлари ўзлаштирилади. Булар пахта, шоли ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтириш имкониятини беради.

Кейинги ўнинчи беш йилликда Қорақалпоғистон олдида тағин ҳам улуғвор истиқболлар очилади. Мамлакатимиздаги пахтакор республикалар партия-хўжалик активининг йиғилишида ва бултур сентябрда Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги орденини топширишга бағишланган тантанали мажлисда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган нутқларда бу истиқболлар белгилаб берилди. Леонид Ильич бизнинг олдимизга катта вазифалар қўйди, Ўзбекистон халқ хўжалигининг барча тармоқларини жадал ривожлантиришнинг жуда катта программасини ва меҳнаткашлар фаровонлигини янада оширишнинг улуғвор режаларини чизиб берди.

Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларига мувофиқ биз Ўзбекистон ССРнинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришни тезлаштиришга доир конкрет тадбирларни ишлаб чиқдик. Бу тадбирларда катта истиқболимизнинг режалари аниқ белгилаб берилди, пахта, дон, мева-сабзавот маҳсулотлари етиштиришни кескин равишда кўпайтиришнинг, чорвачиликни юксалтиришнинг, саноатни, капитал қурилишни ривожлантиришнинг, бутун ижтимоий ишлаб чиқаришни янада интенсивлаштиришнинг манбалари ва йўллари кўрсатиб берилди. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган XIV пленуми бу таклифларни муфассал муҳокама қилди ва якдиллик билан маъқуллади.

Ўзбекистон ССРнинг ишлаб чиқарувчи кучларини жадал ривожлантириш борасида мўлжаллаб қўйилган программани амалга оширишга социалистик Қорақалпоғистон салмоқли ҳисса қўшиши лозим. Автоном Республикада фойдали қазилмалардан тағин ҳам тўлиқроқ фойдаланиш негизида кон-руда саноати тез ривожлантирилаверади. Энергетика, металл ишлаш, бинокорлик материаллари саноати, химия саноати, енгил саноат, озиқ-овқат саноати, пахта тозалаш саноати кенг равишда ривожлантирилади. Ўнинчи беш йилликда Қорақалпоғистон АССРда минерал ўғитлар заводи ва Нукусда ип газлама комбинати сингари индустрия гигантларини қуриш мўлжаллаб қўйилди. Туямўйин ва Тахиатош гидроузелларини ишга тушириш натижасида суғориладиган ер майдони икки баравар зиёдроқ кенгайтирилади, пахта етиштириш 500 минг тоннага, шоли етиштириш 300 минг тоннага етказилади. Чорвачилик маҳсулотларини ва қишлоқ хўжалигидаги бошқа тармоқларнинг маҳсулотларини етиштириш кескин равишда кўпайтирилади.

Шу вазифаларни ҳал қилиш муваффақияти бу йил — беш йилликнинг тўртинчи йилида қандай ишлашимизга кўп жиҳатдан боғлиқдир. КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленумида уқтириб айтилганидек, «1974 йил планини тўла ва ошириб бажариш умуман беш йилликни муваффақиятли тугаллаш учун белгиловчи аҳамиятга эга бўлади, мамлакатнинг иқтисодий потенциалини янада ўстириш, халқнинг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини ошириш учун шарт-шароит яратиб беради».

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларига, партиянинг шу йилни меҳнатда янги муваффақиятлар билан нишонлайлик» деган чақириғига жавобан барча совет кишилари каби Қорақалпоғистон меҳнаткашлари ҳам шу йилнинг биринчи кунидан бошлаб зарбдор ишлашга киришдилар. Улар эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлабгина қолмасдан, шу билан бирга бу муваффақиятларни янада кўпайтиришга, янги, тағин ҳам юксак марраларни қўлга киритишга, экономикани жадал ривожлантиришни таъминлашга астойдил интилмоқдалар. Ишлаб чиқариш топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун меҳнат коллективларида оммавий ҳаракат авж олиб кетди, муқобил планлар ва оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилинмоқда.

«Халқобод» совхозида СССР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ўсенбой Болтаниёзов бригадаси ажойиб ватанпарварлик ташаббусини бошлаб берди. Бу бригада пахта етиштириш соҳасида саккиз йиллик планни беш йилликнинг охиригача бажариш мажбуриятини олди.

«ВЛКСМ 50 йиллиги» совхозининг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Алексей Кан қолоқ бригадага ўтиб ишлашга ва шолининг ялпи ҳосилини шу йилнинг ўзидаёқ икки баравар кўпайтиришга қарор қилди.

Мўйноқ районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг балиқчиси Муса Айнаев беш йилликни бажариб бўлиб, 1980 йилга мўлжалланган маррага 1975 йилнинг охирида эришиш мажбуриятини олди. Унинг «Память Ленина» колхозидаги ўртоғи, Султон Оролбоев ҳам беш йиллик топшириғини муддатдан олдин бажариб бўлиб, қолган икки йил ичида 600 центнер балиқ овлашга ва шу тариқа тўққиз йилга мўлжалланган топшириқни беш йиллик ичида бажаришга сўз берди.

Автоном Республиканинг чорвадор Самбой Қўшмуродов, электр пайвандчилар Арингали Кенебоев ва Сергей Маслов, экскаваторчи Ўрозбой Дилимбетов, турбина машинисти Мария Крилова, ғишт терувчи Асан Абдуллаев, токарь Владимир Рассошних, жинчи Нурилла Сайдуллаев, линтерчи Қатира Дошимова ва бошқа кўпгина ажойиб меҳнатчилари ҳам бу йил учун юқори социалистик мажбуриятлар олдилар.

Ўзларининг қаҳрамонона меҳнати билан Ватанимизнинг иқтисодий қудратини мустаҳкамлаётган ишлаб чиқариш илғорларига шон ва шарафлар бўлсин! **(Гулдурос қарсаклар).**

Партия ташкилотлари беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш, орттирилган тажрибадан тўлиқроқ фойдаланиш, ўз фаолиятларини муттасил такомиллаштириш учун курашаётган совет кишиларининг ватанпарварлик ҳаракатига бошчилик қилишлари лозим. Коммунистлар ҳамиша олдинги сафда бўлишлари, қаерда қийин бўлса ўша жойда бўлишлари, халққа, халқ манфаатлари ва бахт-саодати учун курашга ўзларининг бутун билимларини ва қобилиятларини сарфлашлари лозим.

Бу йил биз Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССРнинг Ўзбекистон Коммунистик партияси ва Қорақалпоғистон партия ташкилотининг эллик йиллигини нишонлаймиз. Бу юбилей фақат ўзбек ва қорақалпоқ халқларининггина эмас, шу билан бирга барча совет кишиларининг ҳам катта байрамидир. Ленинча миллий сиёсат ва СССР халқлари дўстлиги тантанасининг байрамидир. Қорақалпоғистон меҳнаткашлари юбилей йилини меҳнатда янги муваффақиятлар билан, хўжалик ва маданий қурилишда катта ютуқлар билан нишонлашларига ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Ўртоқлар! Партиямиз коммунистик қурилишнинг жуда катта планларини бажара бориб, КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан тинчлик программасини изчиллик билан амалга оширмоқда. Коммунистик партия ав Совет давлати халқаро вазиятни тубдан соғломлаштиришга, халқлар ҳаётидан урушларни бутунлай чиқариб ташлашга жуда кўп куч ва ғайрат сарфламоқдалар. Улар ҳар қандай проблемаларни, шу жумладан энг мураккаб халқаро проблемаларни ҳам музокаралар олиб бориш йўли билан бартараф қилиш учун, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг ҳамкорлик доирасини кенгайтириш, тинч-тотув яшаш принциплари асосида ўзаро манфаатли иқтисодий алоқаларни ва бошқа алоқаларни ривожлантириш учун курашмоқдалар.

Табиийдирки, партиямиз давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун олиб бораётган курашида бу проблемага ҳамиша синфий позицияда туриб, социализм манфаатлари позициясида туриб ҳамда тинчлик, озодлик ва социал тараққиёт учун курашаётган барча халқларнинг қўллаб-қувватлаши позициясида туриб ёндошиб келди ва ёндошмоқда. Совет Иттифоқи ҳамда социалистик мамлакатлардаги дўстларимиз биргаликда куч-ғайрат сарфлаб бутун планетага тинчлик биносини қуриб бериш учун, бу тинчлик биноси ҳар бир мамлакатнинг суверенитетини ва мустақиллигини ҳурматлашнинг мустаҳкам пойдеворига барпо қилиниши учун, кескинликни юмшатиш жараёни ялпи, абадий бўлиб қолиши учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг яқинда Кубага қилган визити халқлар тинчлиги ва ҳамкорлиги учун курашда янги муҳим босқич бўлди.

КПСС Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюроси, Совет ҳукумати, Марказий Комитетнинг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев аниқ мақсадни кўзлаб ва актив равишда ўтказиб келаётган ташқи сиёсат халқаро вазиятда муҳим ижобий ўзгаришлар қилинишини таъминлади. Социализм билан тинчликни бир-биридан ажратиб бўлмаслигини, Совет Иттифоқи барча мамлакатлардаги оддий кишиларнинг ишончли дўсти ва содиқ иттифоқчиси эканлигини, халқлар орасига душманлик ва ишончсизлик уруғларини сочаётганлар албатта фош қилинишини, шарманда бўлишини энди ҳамма кўриб турибди.

СССРнинг тинчликсевар доно ташқи сиёсатини совет халқи, қардош социалистик мамлакатлар, жаҳондаги барча тараққийпарвар кишилар якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар. Ташқи сиёсатимизнинг енгилмас кучи ҳам мана шунда. Бу сиёсат изчиллик билан ўтказилаётганлиги социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг қудратини мустаҳкамламоқда, жаҳон революцион ва миллий озодлик ҳаракатининг ривожланишига жуда катта таъсир ўтказмоқда, халқларнинг тинчлик, демократия ва социал тараққиёт учун олиб бораётган курашини рағбатлантирувчи қудратли куч бўлиб турибди. Бу сиёсат мамлакатимизда коммунизм қурилиши учун қулай шароит яратиб бермоқда.

Коммунистлар партияси теварагида маҳкам жипслашган совет халқи ўзининг келажагига дадил қараб турибди, коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этмоқда. Ҳар бир миллат, ҳар бир элат мана шу умумхалқ ишида, интернационал ишда қатнашаётганлиги билан ҳақли равишда фахрланиши мумкин.

Партиямизнинг ва жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг бунёдкори, йўлбошчимиз ва устозимиз улуғ Ленин пролетар интернационализми байроғини баланд кўтаришни, совет халқларининг дўстлигини кўз қорачиғидай сақлаб, ҳар доим мустаҳкамлашни бизга васият қилиб қолдирган. Шунинг учун ҳам бизнинг партиямиз, советлар мамлакатининг барча халқлари Ленининг бу васиятини муқаддас билиб бажармоқдалар.

Барча иттифоқдош ва автоном республикалар, автоном областлар ва миллий округлар Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланганлиги интернационализм принциплари тантана қилганлигини яққол кўрсатувчи далилларнинг биридир. Бу орден Ленин партияси раҳбарлигида битта аҳил оила бўлиб коммунистик жамият қураётган СССР халқларининг буюк, бузилмас қардошлигини кўрсатувчи тимсол бўлиб турибди. Коммунистлар партияси теварагига яхлит бўлиб жипслашган халқларнинг қардошларча бирлиги эса ҳар бир миллатнинг, ҳар бир элатнинг, ҳар бир республиканинг кучини юз карра кўпайтираверади, кўп миллатли социалистик давлат қудратини ўстиришнинг битмас-туганмас манбаи бўлиб хизмат қилади, келгусида тағин ҳам катта ғалабалар қозонишимизни пухта таъминлайди.

Ўртоқлар, ижозатингиз билан мен Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб бераман.

«СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасини Халқлар дўстлиги ор[illegible]и билан мукофотлаш тўғрисида

Қорақалпоғистон АССР меҳнаткашларининг совет халқлари қардошларча дўстлигини ва ҳамкорлигини мустаҳкамлашдаги катта хизматлари, иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий қурилишдаги катта муваффақиятлари учун ҳамда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллигини нишонлаб Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети
Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети
Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва шаҳри, Кремль».

Ҳаммамизни хурсанд қиладиган вазифани бажариш — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг ва СССР Олий Совети Президиумининг топшириғига биноан Ватаннинг шу юксак мукофотини республикангизга топширишга ижозат бергайсиз.

(Гулдурос, давомли қарсаклар остида ўртоқ Ш. Р. Рашидов Халқлар дўстлиги орденини Қорақалпоғистон АССР байроғига тақиб қўяди).

Азиз ўртоқлар! Дўстлар! Энди Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг байроғида Ленин ордени билан бир қаторда Халқлар дўстлиги ордени — ленинча миллий сиёсат тантанасининг, улуғ Совет мамлакати халқлари социалистик қардошлигининг рамзи бўлган мана шу орден абадий ярқираб туради.

Сизларни ва Қорақалпоғистоннинг барча меҳнаткашларини Ватаннинг юксак мукофоти билан яна бир марта чин кўнгилдан қутлашга, сизларга меҳнатда янги ғалабалар, сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат тилашга ижозат бергайсиз. Бу орден меҳнатда ва курашда, совет халқларининг буюк дўстлигини янада мустаҳкамлашда сизларни ҳамиша зўр куч билан рағбатлантириб ва руҳлантириб турсин, қардош халқларнинг бузилмас иттифоқига доимий содиқлигимизнинг рамзи бўлиб хизмат қилсин. **(Гулдурос қарсаклар).**

Қорақалпоғистон АССРга Халқлар дўстлиги ордени топширилиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республиканинг барча меҳнаткашлари номидан Қорақалпоғистон область партия комитетига, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советига, бутун қардош қорақалпоқ халқига табрикнома йўлладилар.

Шу табрикномани сизларга топширишга ижозат бергайсиз, унда Совет Қорақалпоғистонига энг қизғин, энг самимий қардошларча меҳр-муҳаббат ва ҳурмат туйғулари, янада равнақ тилаб билдирилган энг эзгу тилаклар изҳор этилган.

Яшасин Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси!

Совет Иттифоқи қардош халқларининг буюк дўстлиги яшасин ва мустаҳкамланаверсин!

Жонажон Коммунистик партияга — буюк Ленин партиясига шон-шарафлар бўлсин! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

* * *

Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов жавоб нутқи сўзлади.

Қорақалпоғистон область партия комитети ва ҚҚАССР Олий Советининг тантанали қўшма мажлиси

ҚАРДОШ ХАЛҚЛАРНИНГ ЯГОНА ОИЛАСИДА

Ўртоқ Қ. КАМОЛОВ нутқи

Бизнинг қалбимиз, деди у, катта шодлик ҳислари билан хушнуд бўлди: Қорақалпоғистон АССР байроғидаги Ленин ордени ёнида иккинчи мукофот — Халқлар дўстлиги ордени ярқираб турибди. Автоном республика Совет Социалистик Республикаси Иттифоқининг шонли 50 йиллиги шарафига ана шу мукофотга сазовор бўлди.

Область партия комитети, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети ва Министрлар Совети номидан, тантанали мажлис қатнашчилари номидан, Автоном республиканинг барча меҳнаткашлари номидан партия ва Ватаннинг бу фахрли мукофоти учун КПСС ленинчи Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва Иттифоқ ҳукуматига, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетига, республика Олий Совети Президиумига ва Министрлар Советига чексиз ташаккуримизни изҳор қиламиз.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қизғин табригини ва эзгу истакларини бизга топширди. Бу табрик сўзлари ва эзгу истаклар ҳаммамизнинг дилимиздан чуқур жой олди ва ҳаммамизни тўлқинлантириб юборди. Бу илтифот ва самимият учун, коммунизм йўлида, бутун дунёда тинчлик бўлсин деб ҳормай-толмай қилаётган фидокорона меҳнати учун Леонид Ильичга чин кўнгилдан, бутун қалбимиздан ташаккур айтамиз. Узоқ умр, сиҳат-саломатлик, ер юзида одамларнинг бахтиёр бўлиш йўлидаги олижаноб, самарали фаолиятида янги муваффақиятлар тилаб билдирган истакларимизни азиз Леонид Ильичга топширишингизни сўраймиз.

Бугун Амударё ва Орол денгизи соҳилларида қўшалоқ байрам. Бизнинг тантанали мажлисимизда Қорақалпоғистоннинг Россияга ихтиёрий равишда қўшилганлигининг юз йиллигига бағишлаб диёримизда ўтказиладиган Россия Федерацияси маданияти ва санъати кунлари қатнашчилари ўтиришибди.

Бизнинг қувончли байрамимиз КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленумининг қарорлари, тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки уч йили якунлари сабабли бутун халқ орасида сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати юксалган вазиятда ўтмоқда. Жонажон партиямизнинг донишмандлиги, унинг принципиал, ижодкор, изчил ленинча йўли КПСС XXIV съездининг режаларини амалга ошираётган совет кишиларининг меҳнат қаҳрамонликларида, буюк бунёдкорлик ишларида, Совет Иттифоқининг халқаро миқёсда тобора ўсиб бораётган обрў-эътиборида ўз ифодасини топмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг яқинда Куба Республикасига қилган ва муваффақиятли якунланган визити тинчлик ҳамда социализм ишини янада мустаҳкамлашда, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг жипслигини тағин ҳам кўпроқ маҳкамлашда тарихий аҳамиятга эга бўлди.

Бутун совет халқи каби автоном республика меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларини, партия ва ҳукуматнинг доно ички ва ташқи сиёсатини, Коммунистик қурилиш планларини амалга ошириш, партия XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программасини бажариш йўлида КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий Бюроси ва шахсан Леонид Ильич Брежневнинг аниқ мақсадни кўзлаб қилаётган жуда катта фаолиятини якдиллик билан маъқулламоқдалар ва қўллаб-қувватламоқдалар.

Қорақалпоғистон шаҳарлари ва қишлоқларининг меҳнатчилари мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа қувватига қўшаётган ўз ларининг ҳиссаларини кўпайтирмоқдалар. Улар партия ва ҳукуматнинг доимий ёрдамига таяниб беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилини муваффақиятли тугалладилар. КПСС Марказий Комитети 1972 йил декабрь Пленумининг беш йилликнинг учинчи йилини зарбдор йилга айлантирайлик деган чақириғини ишчилар, колхозчилар, зиёлилар амалий ишларда рўёбга чиқардилар. Бу эса ватан мукофотлари билан тақдирланди. Партия ва ҳукумат томонидан берилган юксак баҳо меҳнатда янги муваффақиятларга руҳлантирмоқда.

Қорақалпоғистонга Халқлар дўстлиги ордени топширилаётган шу қутлуғ кунда бизнинг бутун фикримиз ва ҳис-туйғуларимиз улуғ Ленинга, у ташкил этган ва собиқ чор Россиясининг халқларини битта қудратли қардош оилада бирлаштирган Коммунистик партияга қаратилган. Қорақалпоқ халқининг ҳаётидаги иккита тарихий воқеа — Халқлар дўстлиги орденини топшириш ва Қорақалпоғистон Россияга ўз ихтиёри билан қўшилганлигининг 100 йиллигини байрам қилиш бир вақтда ўтказилаётганлиги ҳақиқатан рамзий мазмунга эгадир.

Амударё этагидаги меҳнаткашлар бундан 100 йил муқаддам бирдан-бир тўғри йўлни танлаганликларини турмушнинг ўзи яққол кўрсатди. Рус халқининг ўзи, рус ишчилар синфи, Ленин партияси, Улуғ Октябрь қорақалпоқ халқини муҳтожлик ва очликдан, эксплуатация ва зулмдан халос қилиб, бахтли турмуш йўлига олиб чиқдилар.

Оғамиз улуғ рус халқи дўст бўлиб мадад бераётганлигини, сахийлик билан беғараз ёрдам бераётганлигини кўрсатувчи жуда кўп далиллар ҳар куни аён бўлиб турибди. Бизга Москва, Ленинград, Челябинск, Владимир, Волгоград, Барнаулдан ва Россия Федерациясининг бошқа кўпгина шаҳарларидан металл ва ёғоч, станоклар ва асбоб ускуналар, машиналар ва тракторлар, приборлар ва ёқилғи, минерал ўғитлар, рус ишчилар синфининг олтин қўллари билан тайёрланган бошқа маҳсулотлар кетма-кет келиб турибди.

Тарихан қисқа муддат ичида қўлга киритилган, гуллаб яшнаётган Қорақалпоғистоннинг шуҳратини оширган нарсаларнинг ҳаммаси Коммунистик партия қилаётган доно раҳбарликнинг натижасидир, бутун Совет халқи қилаётган фидокорона меҳнатнинг ва бир-бирига қардошларча бераётган ёрдамнинг натижасидир. Бизга қилаётган оталарча ғамхўрлик учун, хўжалик ва маданий қурилишда берилаётган бебаҳо ёрдам учун КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советидан, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетидан ва республика ҳукуматидан чексиз миннатдормиз.

Рус халқига, ўзбек халқига, Ватанимизнинг барча қардош халқларига олижанобликлари учун, сахийликлари учун, бахт-саодатимиз учун, абадий дўстлик учун чин кўнгилдан катта раҳмат. Қорақалпоғистон меҳнаткашлари халқларнинг муқаддас ленинча дўстлигини бундан буён ҳам кўз қорачиғидек сақлайдилар, энг қимматбаҳо нарса деб ардоқлайдилар.

Владимир Ильич Ленин ечилмаган масалаларга диққат-эътиборни қаратиш байрамни нишонлашнинг энг яхши усули эканлигини айтиб ўтган эди. Қорақалпоғистоннинг ажойиб муваффақиятларини ҳақли равишда фахрланиб якунлар эканмиз, шу билан бирга биз ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг жуда катта имкониятлари ва резервларидан ҳали тўла равишда фойдаланилмаётганлигини яхши биламиз. Айрим кўрсаткичлар бўйича беш йиллик топшириқларидан орқада қолинмоқда. Бир қанча корхоналар маҳсулот ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлигини ошириш планларини бажармаётирлар. Пахтадан, шолидан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан паст ҳосил олаётган бир талай бригадалар ва бўлимлар бор. Айрим жойларда фан ютуқлари ва илғорлар тажрибаси суст жорий этилмоқда. Техникадан юксак унум билан фойдаланишга дуруст эътибор берилмаётир.

Шу камчиликларни тугатиш, КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленумининг қарорларини бажариш учун зарур чораларни кўрмоқдамиз. Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида, мамлакатнинг пахтакор республикалари партия-хўжалик активининг йиғилишида, Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги орденини топшириш чоғида сўзлаган нутқларида айтиб ўтилган қоидалар ва хулосалар олдимизда турган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун жуда катта аҳамиятга эга.

Мана шу кўрсатмаларга асосланиб, партия ташкилоти хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарликни кучайтириш, бутун ташкилотчилик ва сиёсий ишларни такомиллаштириш тадбирларини ишлаб чиқди. Область партия ташкилотининг февраль ойи бошида бўлиб ўтган XXIV конференциясида шу масалалар марказий ўринда турди.

Автоном республика меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатидаги оташин сўзлардан руҳланиб, Ўзбекистон ССР, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон АССР Коммунистик партияларининг олтин юбилейини муносиб кутиб олишга интилиб, социалистик мусобақани: беш йилликнинг тўртинчи йилини КПСС XXIV съездининг қарорларини бажаришда янги муваффақиятлар билан нишонлаймиз, ўтган йилнинг кўрсаткичларини мустаҳкамлаб, ундан ҳам анча ўзиб кетамиз, камроқ чиқим қилиб кўпроқ, яхши сифатли маҳсулот берамиз, деган шиор остида тобора кенг авж олдирмоқдалар. Ишчилар, колхозчилар, меҳнаткаш зиёлилар муқобил планлар, оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

Юксак фахрли мукофотни — Халқлар дўстлиги орденини зўр мамнуният ва бахтиёрлик билан қабул қилиб олар эканмиз, бизнинг бу орден билан тақдирланганлигимиз Қорақалпоғистон меҳнаткашларининг хизматлари эътироф қилинганлиги ҳам, шу билан бирга юксак масъулият белгиси ҳам эканлигини англаб турибмиз. Ватаннинг мукофоти бизни янги бунёдкорликлар қилишга, коммунизм тантанаси йўлида меҳнатда янги шижоатлар кўрсатишга чорлайди ва зиммамизга янги мажбурият юклайди.

КПСС ленинчи Марказий Комитети, унинг ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Сиёсий бюросини, ССР Иттифоқи Олий Советини ва Министрлар Советини, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетини ва республика Олий Совети Президиуми ва ҳукуматини ишонтириб шуни айтишга ижозат бергайсизки, қўш орденли Қорақалпоғистоннинг ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари, меҳнаткаш зиёлилари Ленин партиясининг улуғ ишига ҳамиша содиқ бўлиб қоладилар, интернационал қардошлигимизни янада мустаҳкамламоқ учун ҳамма чораларни кўрадилар, КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини бажариш учун, коммунистик қурилишда янги ғалабалар учун ўзларининг бутун кучларини, ўз қалбларининг бутун ҳароратини сарфлайдилар.

Яшасин Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи халқларининг абадий ва бузилмас дўстлиги!

Яшасин азиз ва севимли социалистик ватанимиз!

Яшасин давримизнинг ақл-идроки, шон-шарафи ва ор-номуси — ленинчи Коммунистик партия! **(Давомли қарсаклар).**

* * *

Совет Қорақалпоғистони ишчилар синфининг, колхозчи деҳқонларининг, меҳнаткаш зиёлиларининг вакиллари минбарда туришибди. Улар юксак мукофот учун жонажон партияга ва Совет ҳукуматига самимий миннатдорчилик изҳор этадилар.

— Мамлакатимиздаги барча халқлар, қардош халқлар, — дейди Нукус қурилиш бошқармасининг ишчиси Валентина Димитриевна Аккуратнова, — ягона буюк ишни бажармоқдалар — коммунизмнинг нурли биносини барпо этмоқдалар.

У ўзи меҳнат қилаётган қурилиш трестида қорақалпоқлар ва руслар, ўзбеклар ва қозоқлар, татарлар ва украинлар бир катта оила бўлиб ишлаётганликлари ҳақида гапиради. Аккуратнова оиласининг ўзи ҳам интернационал оила. Унинг ўзи рус, эри эса Қорақалпоқ, уларнинг қизи бор.

— Мамлакатимиз халқларининг дўстлиги — жонажон Қорақалпоғистонимиз муваффақиятлари ва меҳнат зафарларининг гаровидир, — дейди ишчи. — Бугунги ўлкамизга бир назар ташланг. Ҳамма жойда фабрика ва заводлар қурилаётганлигини, янги ерлар ўзлаштирилаётганлигини, газ магистраллари ва транспорт йўллари барпо этилаётганлигини кўриб, қувончимиз ичимизга сиғмайди. Ана шу улуғвор бунёдкорлик ишларида қатнашиш, бунёдкор синф бўлган ишчилар синфига мансуб бўлиш, давримиз замондоши бўлиш — буюк бахт.

— Қорақалпоғистон байроғидаги иккинчи орден — дала меҳнатчиларининг хизматларига ҳам берилган юксак баҳодир, — дейди Тўрткўл районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси Норбой Эшмуродов. — Қорақалпоғистоннинг барча деҳқонлари сингари автоном республиканинг энг жанубида жойлашган Тўрткўл районининг меҳнатчилари ҳар йили ажойиб муваффақиятларга эришмоқдалар. Район пахтакорлари ўтган йили 65200 тонна пахта топширдилар. Ҳосилдорлик гектар бошига 39,2 центнерга етди. Колхозимиз аъзолари ҳар гектар ердан 43 центнердан хирмон кўтариб, давлатга 4580 тоннадан кўпроқ пахта топширдилар.

Биз беш йилликнинг тўртинчи йили учун яна ҳам юксакроқ марраларни белгиладик. Район меҳнаткашлари янги ерларни ўзлаштириш, деҳқончилик маданиятини ошириш ҳисобига 70 минг тонна пахта етиштиришни мўлжаллаб қўйдилар. Колхозимизда ҳосилдорлик гектар бошига 47 центнерга етказилади.

Қорақалпоғистон ёзувчилар союзи правлениесининг Раиси Иброҳим Юсупов бизнинг замонамизда яшаб, ижод этиш, совет кишисини асарларда тараннум этиш бахти тўғрисида гапиради. Қорақалпоқ халқининг ижодий кучлари барқ уриб равнақ топмоқда. Бу равнақ Улуғ Октябрь туфайли, партиямизнинг доно ленинча миллий сиёсати туфайли эришиш мумкин бўлди. Орол бўйи халқлари дўстликни ҳамиша қадрлаб келганлар, бу халқлар ўз тарихининг олтин саҳифалари — Россия билан, улуғ рус халқи билан дўстликни доимо муқаддас билганлар.

Республикамизга Ватаннинг иккинчи мукофоти топширилиши қорақалпоқларнинг Россияга ихтиёрий қўшилишининг юз йиллиги билан бир вақтга тўғри келганлигининг катта маъноси бор, — дейди Нукус педагогика институтининг студенти Тамара Давлетмуратова. — Бу қўшалоқ байрам мамлакатимиз халқларининг бузилмас қардошлиги нақадар улуғвор эканлигини яна бир карра таъкидлайди. Автоном республиканинг хўжалик ва маданий қурилишдаги ҳамма муваффақиятлари — ватанимиз халқлари ленинча дўстлигининг самараларидир. Шу сабабли биз, Қорақалпоғистон комсомоллари ва ёшлари аввало партияга ўз миннатдорчилигимизни изҳор этамиз, улуғ Ленин васият қилганидек яшашга, ўқишга ва меҳнат қилишга ваъда берамиз. Совет халқининг шонли интернационал, революцион, жанговар ва меҳнат анъаналарини ардоқлаш ва кўпайтиришга ваъда берамиз.

РСФСР Маданият министрининг ўринбосари В. В. Кочетков минбарга чиқади.

— РСФСР адабиёт ва санъати Қорақалпоғистондаги декадасининг барча қатнашчилари сизларнинг зўр хурсандчилигингизга қўшиладилар, — дейди у. — Биз сизларни муносиб мукофот билан қизғин табриклаймиз. РСФСР композиторлари, ёзувчилари ва санъат усталари шу хурсандчиликни сизлар билан бирга баҳам кўриш учун бу ерга келдилар. Халқларнинг қардошлиги келажакдаги ғалабаларимизнинг зўр ва ишончли гарови эканлигини биз яхши биламиз. Қорақалпоғистон меҳнаткашлари СССР халқлари дўстлигини янада мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшадилар.

— Туркманистон меҳнатчилари ўз қўшнилари қорақалпоқларнинг муваффақиятлари билан фахрланмоқдалар, — дейди Туркманистон Компартияси Тошовуз область комитетининг биринчи секретари Б. Отаев. — Дўстлигимизнинг илдизлари қадим замонлардан бошланган. Бу дўстлик Улуғ Октябрь революциясидан кейин, социализм қуриш учун кураш йилларида ҳақиқатан ҳам мустаҳкамланди. Деҳқонларимизнинг ерлари бир манбадан — Амударёдан сув ичади. Тахиатош ГРЭСининг арзон нуридан Қорақалпоғистон шаҳар ва қишлоқларигина эмас, Тошовуз области ҳам баҳраманд бўлмоқда. Туркманистон ва Қорақалпоғистон гидромеханизаторлари қурган «Дўстлик» коллектори Амударё райони билан Тошовуз области ерларининг заҳини кетказмоқда. Ягона магистрал бизга табиий газ бериб турибди.

— Ҳаётда шундай воқеалар бўладики, улар хотирада абадий сақланиб қолади, — дейди Ўзбекистон Компартияси Хоразм область комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов. — Бугунги тантаналар биз учун худди ана шундай воқеалар бўлиб қолади.

Хоразм деҳқонларининг ерлари азалдан сизларнинг ерларингизга туташ. Иккала халқимиз бир она Ватаннинг икки фарзандидир. Бизларнинг тақдиримиз ҳам, тарихимиз ҳам, тилимиз ҳам битта.

Ҳозир биз битта муштарак ишни бажармоқдамиз — Коммунистик жамият қурмоқдамиз, орзу-умидимиз ҳам битта, у ҳам бўлса — Коммунизмдир. Биз Тўрткўл ва Беруний пахтакорларининг, Тахиатош энергетикларининг, жанубий Орол балиқчилари Устюрт хазиналарини изловчиларнинг ишларига қойил бўлмоқдамиз. Хоразм областининг меҳнатчилари ўз қардошлари — қорақалпоқларга КПСС XXIV съезди қарорларини амалга оширишда ажойиб муваффақиятлар тилайдилар.

Тантанали мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар. Табрикнома текстини Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуратов ўқиб эшиттирди.

Тантанали мажлис ёпиқ деб эълон қилинади. Зал гумбазлари остида партия гимни — «Интернационал» янграйди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, унинг ленинчи Марказий Комитети шарафига, улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи шарафига табрик хитоблари янграйди.

ХАНТИ-МАНСИЛАР МИЛЛИЙ ОКРУГИГА ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

ХАНТИ-МАНСИЙСК, 10 февраль. (ТАСС). Бугун Ханти-Мансилар миллий округи байроғидаги Ленин ордени ёнига Халқлар дўстлиги ордени тақиб қўйилди.

Округ партия комитети билан меҳнаткашлар депутатлари округ Совети қўшма мажлисида КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ғоят баланд руҳ билан Фахрий президиумга сайланди.

Тюмень область партия комитетининг биринчи секретари Г. П. Богомяков мажлис қатнашчиларини табриклаб нутқ сўзлади. У партия Марказий Комитетининг, Совет ҳукуматининг ва шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг топширувига биноан округнинг барча меҳнаткашларини юксак мукофот билан қизғин ва самимий муборакбод қилди. Уларга партия XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга оширишда янги муваффақиятлар тилади.

Г. П. Богомяков Ханти-Мансилар миллий округини Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг фармонини ўқиб бериб, орденни округ байроғига тақиб қўйди.

Тантанали мажлисда сўзга чиққанлар бу юксак мукофот учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга чин кўнгилдан ташаккур билдирдилар ва тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришга муносиб ҳиссамизни қўшамиз, деб ваъда бердилар.

Тантанали мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига табрик хатини зўр хурсандчилик билан қабул қилдилар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

12 февралда Тошкент область партия комитетининг навбатдаги пленуми бўлди.

Пленум область партия комитетининг XVII область партия конференциясига ҳисобот докладини муҳокама қилди ва тасдиқлади.

Область партия комитетининг пленуми XVII область партия конференциясини 1974 йил 22 февралда чақиришга қарор қилди.

ТЎҚИМАЧИЛАР ҚУВОНЧИ

БУХОРО ИП ГАЗЛАМА КОМБИНАТИДА МИТИНГ

Бухоро ип газлама комбинати қурувчилари, монтажчилари, созловчилари, ишлатувчилари, лойиҳачилари ва қурилишнинг барча қатнашчилари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг табригини зўр қувонч ва ифтихор билан кутиб олдилар. Шу муносабат билан корхонада митинг бўлди. Митингда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Советининг табриги ўқиб эшиттирилди.

163-қурилиш тресги бошқарувчиси Н. Ражабов, 93-махсус қурилиш-монтаж трестининг машинисти Ю. Гребнев, ип газлама комбинати 1-фабрикасининг йигирувчиси Л. Астанова ва бошқалар сўзга чиқиб, КПСС XXIV съезди Директиваларида тилга олинган Ўрта Осиёда энг йирик Бухоро тўқимачилик комбинати вужудга келтирилганлиги, бу билан 1600 тўқув дастгоҳи, 150 минг йигирув урчуғига эга бўлган биринчи фабрика ишлатила бошланганлиги ҳақида тўлқинланиб гапирдилар. Улар Ўрта Осиёда энг йирик ип газлама комбинатини бунёд этишда кўрсатилган оталарча ғамхўрлик учун Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига миннатдорчилик билдирдилар.

Митингда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев нутқ сўзлади.

Митинг қатнашчилари баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети номига мактуб йўлладилар.

Т. НАЗИРОВ.

БУЮК ШОИРГА БАҒИШЛАНДИ

11 февралда Тошкентда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мажлислар залида бўлиб ўтган XVIII анъанавий илмий конференция буюк ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоийнинг адабий меросини ўрганишга бағишланди.

Навоий комитети, А. С. Пушкин номли тил ва адабиёт институти, Алишер Навоий номли адабиёт музейи ташкил қилган бу учрашув программасининг кенглиги билан ажралиб туради. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиклари В. Зоҳидов ва В. Абдуллаев, филология фанлари докторлари Ф. Абдуллаев, Б. Валихўжаев, А. Қаюмов, А. Рустамов, А. Ҳайитметов, Ҳ. Ёқубовнинг ва бошқа олимларнинг докладларида, нутқларида тадқиқотларнинг якунлари умумлаштирилди, шоир фаолиятига тааллуқли бўлган бир қанча янги маълумотлар келтирилди.

Алишер Навоий давридаги Самарқанд ва Бухоро поэзияси, шоирнинг бир қанча ўз замондошлари ижодига ва адабиёт жанрларининг шаклланишига кўрсатган таъсири таърифлаб берилди, Навоий тили ва услубини, унинг прозасини янгидан тадқиқ қилиш натижалари баён этиб берилди.

Жумладан, Навоий ижодининг ҳозирги замон ўзбек тилининг шаклланишига ўтказган таъсири тўғрисидаги, ўзбек совет адабиётида Навоий образи ҳақидаги, буюк ўзбек шоири ижодининг халқаро аҳамияти тўғрисидаги докладлар катта қизиқиш туғдирди.

Илмий конференцияга жами 14 доклад ёки бундан аввалги анъанавий конференциядагига нисбатан икки баравар кўп доклад тақдим этилди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада капитал қурилишни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун 93-махсус трестга қарашли Чирчиқ монтаж бошқармаси «Промтехмонтаж»нинг бошлиғи Владимир Иванович **Великанов**га ва «Ўзэлектромонтаж» трестининг бош инженери Акрем Ибрагимович **Клеблеев**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада маданиятни, кутубхоначилик ишини ривожлантиришдаги ва китобни пропаганда қилиш соҳасидаги хизматлари учун Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармаси кутубхонасининг мудираси Екатерина Сергеевна **Тихонова**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.

ЛЕНИНГРАД БИЛАН ТАНИШИБ ЧИҚМОҚДАЛАР

ЛЕНИНГРАД, 11 февраль. (ТАСС). Сенат раиси Жаъфар Шариф-Имомий бошчилигидаги Эрон парламент делегацияси Ленинград билан икки кун танишди. СССР Олий Советининг таклифига биноан бу делегация расмий визит билан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турибди.

Делегация аъзолари бугун Ленинград шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. И. Казаков ҳузурида бўлдилар, «Электросила» ишлаб чиқариш бирлашмасини бориб кўрдилар. Бу бирлашма Исфаҳонда Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилган металлургия комбинатини машина-ускуналар билан таъминлади. Делегация бошлиғи СССРнинг Эронга техникавий ёрдами ҳар икки мамлакат халқларининг дўстлигини мустаҳкамлашга қўшилган муҳим ҳисса, деб таъкидлади.

Эрон парламентининг аъзолари Пискарев қабристонида қамал йилларида ҳалок бўлган шаҳар ҳимоячиларининг хотирасини бир минутлик сукут ичида ҳурматлаб эсга олдилар. Жаъфар Шариф-Имомий она-Ватан ёдгорлигига гулчамбар қўйди.

Ленинград шаҳар Совети ижроия комитети Эрон парламенти делегацияси шарафига зиёфат берди.

СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси Е. С. Насриддинова ва СССР Олий Советининг депутати М. А. Зоидов делегацияга ҳамроҳлик қилмоқдалар.

Жасоратнинг давоми

ОЛМАЛИҚ, (Тошкент области), 12 февраль. (ЎзТАГ мухбири). Бугун металлурглар саройида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Олмалиқ химия заводида қувватларни қураётган бинокорларга, монтажчиларга, ишлатувчиларга, шу қурилишнинг барча қатнашчиларига йўллаган табрикномасига бағишланган митинг бўлиб ўтди.

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг табрикномасини ўқиб берди.

Химия заводи монтажчилари бригадири Е. Смагин, футеровчи А. Пономарева, дурадгор С. Тошпўлатов, аппаратчи Т. Гранкина, корхона бош инженери К. Содиқов, «Алмаликсвинецстрой» трестининг бошқарувчиси С. Немтинов қурувчилар ва кимёгарларнинг меҳнатига юксак баҳо берганликлари учун Коммунистик партия билан Совет ҳукуматига миннатдорчилик изҳор этиб, беш йилликнинг белгиловчи йилини меҳнатда янги ғалабалар билан нишонлашга аҳд қилганликларини айтдилар.

Сўзга чиққан нотиқлар йилига 853 минг тонна мураккаб минерал ўғит ишлаб чиқариш учун мўлжалланган бу янги корхона норматив муддатдан бир йил олдин ишга туширилди, деб таъкидладилар. Орденли «Алмаликсвинецстрой» трестининг ва кичик пудрат ташкилотларининг коллективлари—зўр ғайрат билан ишлаб машина-ускуналарни ғоят юқори сифатли монтаж қилишни таъминладилар. Бу эса ишлатувчиларга маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан дастлабки, январь ойи планини 10 процент ошириб бажариш имконини берди. Корхонанинг иккинчи навбати Ўзбекистон деҳқонларига ҳозирнинг ўзидаёқ топшириққа қўшимча суратда бир неча минг тонна юксак самарали мураккаб ўғит берди. Кимёгарлар коллективи янги ишлаб чиқаришнинг лойиҳадаги қувватини шу йилнинг сентябрь ойигача ўзлаштириш, яъни вақтдан яна олти ой ютиш мажбуриятини олди.

Янги объектларга ўтган қурувчилар ҳам ўз навбатида ишларни тезкорлик билан олиб бориш соҳасида орттирган тажрибадан янги саноат корхоналарини қуришда фойдаланишга қатъий бел боғлаганлар. Улар Сарichеку ва Қалмаққир мис конларидаги қувватларни муддатидан илгари ишга тушириш ва Олмалиқда қурилаётган автомобилларга техникавий хизмат кўрсатувчи станцияни барпо этишда графикдан ўзиб кетиш мажбуриятини олишган. «Алмаликсвинецстрой» тресги январь ойида ўз планини икки баравардан зиёд ошириб бажарди.

Митингда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин иштирок этди.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети номига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилиб, беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун бутун кучимизни сарфлаймиз деб ишонтирдилар.

ТИНЧЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

МОСКВАДАГИ ДЎСТЛИК УЙИДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Тинчлик тарафдорлари бир қанча халқаро ташкилотлари ва миллий комитетлари вакилларининг Москвада тамом бўлган учрашувида тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессининг доимий алоқа комитетини тузиш ҳақида қарор қабул қилинди. 11 февраль куни Дўстлик уйида бўлиб ўтган матбуот конференциясида совет ва чет эл журналистларига шу хабар маълум қилинди.

Комитет раиси Ромеш Чандра шуни таъкидладики, жаҳон анжуманининг руҳи, унинг ғоялари мудом яшаб, барча қитъаларда тобора янги-янги курашчилар унинг тарафига ўтмоқдалар. Ўтган ойлар мобайнида ўн минглаб митинглар бўлди, уларда миллионлаб кишилар қатнашди, конгресс ғояларини оммалаштирувчи радио эшиттиришлар ва телевидение кўрсатишлари ташкил этилди. Кўпгина янги-янги ташкилотлар ва жамоат ҳаракатлари тинчликни ҳимоя қилишдан иборат ялпи олижаноб ишда қатнашиш истагида эканликларини билдирдилар.

Комитетнинг масъул секретари О. С. Хархардин журналистларнинг саволларига жавоб қайтариб шуни айтдики, алоқа комитетига тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгресси ишида қатнашган ҳамма ташкилотлар ва ҳаракатларнинг вакиллари кирадилар.

Франция тинчлик ҳаракатининг вакили Раймон Гюйо жаҳон конгресси, бу конгрессда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган нутқ Франциянинг афкор оммасига нақадар зўр таъсир ўтказганлигини гапириб берди. (ТАСС).

ЧЕТ ЭЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

ГАВАНАДА КОНФЕРЕНЦИЯ

ГАВАНА, 11 февраль. (ТАСС). Революцияни ҳимоя қилиш комитетларининг бу ерда III миллий ҳисобот-сайлов конференцияси ўз ишини тамомлади. Кубанинг энг оммавий ташкилоти бўлган бу комитетлар беш миллион нафарга яқин кишини ўз сафида бирлаштириб турибди.

Мамлакатнинг ҳамма томонидан Гаванага келган 500 нафар делегат революцияни ҳимоя қилиш комитетларининг ўтган йилги фаолияти якунларини муҳокама қилиб, келажакда бажарадиган вазифаларини белгилаб олдилар. Улар КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг конференцияга йўллаган дўстона, самимий табригини давомли, гулдурос олқишлар билан кутиб олдилар.

Революцияни ҳимоя қилиш комитетларининг миллий координатори Хорхе Лескано қилган асосий ҳисобот докладини делегатлар якдиллик билан маъқулладилар. Қабул қилинган резолюцияларда, жумладан, реакцион кучларга қарши, миллий озодлик ва мустақиллик учун курашаётган Чили ва бошқа мамлакатлар халқлари билан Куба халқининг жанговар бирдамлиги кучайиб бораётганлиги кўрсатиб ўтилди.

Конференциянинг якунловчи мажлисида Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Революцион ҳукумат Бош министри Фидель Кастро ҳозир бўлди.

ОҚ УЙДА УЧРАШУВ

ВАШИНГТОН, 11 февраль. (ТАСС). АҚШ Президенти Р. Никсон Оқ уйда давлат секретари Г. Киссинжер, молия министри Ж. Шульц ва федерал энергетика бюросининг раҳбари У. Саймон билан учрашди. Матбуот хабарларига қараганда, асосан бу учрашувда нефтнинг асосий истеъмолчилари бўлган капиталистик мамлакатларнинг бугун Вашингтонда очиладиган кенгаши тўғрисида гаплашиб олинган. Р. Никсон ва ҳукуматнинг раҳбар арбоблари, деб ёзади «Вашингтон стар-ньюс» газетаси, шу кенгашни ўтказиш «планларини ишлаб чиқиш» билан шуғулланганлар. Бу кенгашда АҚШдан ташқари Европадаги «Умумий бозор» иштирокчилари бўлган тўққиз мамлакат, шунингдек Япония, Канада ва Норвегия ҳам қатнашади.

ОСОЙИШТАЛИК ҲИМОЯЧИЛАРИ

Смена тугаши билан Хасан дружиначилар штабига йўл олди. Бу ерда уни бир неча тенгдошлари кутиб турншарди.

— Салом, шоввоз, — деди унга қўлини чўзаркан дружина командири Б. П. Мустафоев, — бугун ҳам Асан Вилулаев билан бирга бўласизлар. Шуни ҳам айтиб қўяй, сизларнинг хизматингиздан корхона маъмурияти ҳурсанд. Мақтов олдида эсанкираб қолмасангиз бўлгани.

Дружиначилар даврасида енгилгина кулги кўтарилди. Кимдир:

— Аммо ўзинг ҳам маст зотини қадамини қирқишга яратилган экансанда, — деб Хасанга ҳазиломуз гап қотди.

«Чирчиқсельмаш» заводи 11-цех дружиначиларининг ҳар галги навбатчилиги ана шундай бошланади. Ҳар ким ўз участкасида жиддий иш олиб боради. Ҳар ойнинг ўнинчи куни цехнинг 30 дан ортиқ ёшлари икки-уч кишидан бўлиб ўз объектларига йўл оладилар. Уларга завод атрофидаги кўчаларда осойишталикни сақлаш топширилган.

Хасан Собиров ва Асан Вилулаевлар шаҳар истироҳат боғи атрофидаги кўчаларни ҳамда Индивидуаль посёлкасида ўз топшириқларини адо этадилар. Илгари бу участка дружиначиларда анча ташвиш туғдирарди. Жамоат тартибини бузувчилар билан бир неча бор яккама-якка олишувга тўғри келарди. Ёз ойларида истироҳат боғида бир неча безори ўсмир ўтган-кетганларга тинчлик бермаган пайтлар кўп бўлган. Лекин, бундай пайтда улар дружиначилардан қочиб қутулиша олишмасди. Ўтган йили бундай кўнгилсиз воқеалар жуда кам бўлди.

Дружиначилар телефон орқали билдирилган сигналлар асосида уйларга бориб жанжалларни тинчитган пайтларни ҳам эслашади.

...Трансформатор заводининг ишчиси, уйида ичиб олган ҳолда жанжал кўтарди. У ойналарни синдириб, хотини, болаларини ташқарига ҳайдаб чиқарди. Дружиначилар телефон сигнали билан жанжалкашни милиция бўлимига олиб келганларида:

— Сизларни дастингиздан уйда эркалик ҳам қилиб бўлмайди шекилли, ўз уйим бўлгандан сўнг нима қилсам қилавераманда, — деди.

Осойишталик ҳимоячилари жанжалкашдан штраф олган ҳолда уни тийиб қўйдилар.

Дружиначилар иш жойларида ҳам сергаклик билан ўз топшириқларини адо этаяптилар. Токарь Скворцов ишга тез-тез ичиб келадиган бўлиб қолди. Дружиначилар уни ўртоқлик судига тавсия қилиб, ишчини тартибга чақирдилар. Мана энди у ўз касбдошларидан ҳурсанд.

К. Токарев ҳам шундай одат чиқариб, уч марта ишга чиқмади. У ўзининг ишга келолмаганлигига касаллигини баҳона қилиб кўрсатди. Дружиначилар касални кўргани борганларида ҳаяжонларидан ёқа ушладилар. «Бетоб одам» ичкиликбозлик билан шуғулланаётгани маълум бўлди. Активистларнинг таклифига биноан у ишдан бўшатилди.

Ишлаб чиқариш илғорлари Собиров ва Вилулаевлар бошқа жамоат ишларини ҳам шараф билан бажармоқдалар. Хасан — цех «Ремонтник» газетасининг редактори. Цех касаба союз ташкилотининг аъзоси сифатида ҳам у актив иш олиб бормоқда. Асан эса келгусида инженер бўлиш орзусида.

Корхона коллективи жамоат ишларида актив қатнашаётган бу илғорларнинг меҳнатидан беҳад ҳурсанд.

Н. ИСОҚОВА.

Китоблар оламида

КУЛГИЛАР ШАЛОЛАСИ

Халқимиз, ҳеч кимни кулгудан айирмасин, дейди. Халқимиз яна, ҳеч бир кимса кулгига қолмасин, дейди. Бу ҳикматларнинг мазмуни бир дунё. Кулги кишини яшартади. кўнглини чаманзор этади. Кулгу йўналишига нишон бўлган киши ерга қарайди.

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти чоп этган **«Ҳийланй шаърий»** тўпламини қўлга олган ўқувчи бу фикрларнинг тўғрилигига яна бир бор ишонч ҳосил этади, кулгу йўналишига нишон бўлган кишилар устидан қаҳқаҳ отиб кулади.

«Ҳийланй шаръий» тўплами Ҳамзанинг «Бой, қози, имом», «Отадан мактуб», «Бу кун — 8 март» ҳажвий асарлари билан очилади. Бу асарлар ўқувчиларга таниш бўлса ҳам, тўплам мазмунини бойитишга хизмат этган. Айниқса, «Бу кун — 8 март» асарининг 1927 йили 8 март куни «Янги Фарғона» газетасида босилган текстига мувофиқ берилиши диққатга сазовор. Шунингдек, Айнийнинг «Бир эшоннинг оқибати» номли ҳажвий асари ҳам тўплам руҳига ҳамоҳанг бўлиб тушган.

Ҳажвий асарлар мажмуасининг қиммати шундаки, машҳур ёзувчиларимизнинг ҳали ўқувчиларимизга маълум бўлмаган баъзи ҳажвий асарлари ҳам ундан ўрин олган. Абдулла Қодирийнинг «Бахтсиз куёв» (Туркистон маишатидан олинган тўрт пардали фожиа. 1915 йилда нашр этилган), «Қурбонлик», (1926 йил), «Мехмонхонада» (1929 йил), Фитратнинг «Зайид ва Зайнаб» (1928 йил), «Заҳронинг имони» (1928 йил), «Оқ мозор» (1928 йил), «Меърож» (1928 йил), Ғози Юнуснинг «Бачажиқ», Абдулҳамид Мажидий ва Ботуларнинг бир неча асарлари шулар жумласидан. Бу асарларнинг аксарияти атеистик темада ёзилган бўлиб, ўша даврдаги дин пешвозларини қаттиқ ҳажв остига олади.

Шунингдек, мажмуада Ғафур Ғулом, Абдулла Қаҳҳор, Комил Яшин, Ғайратий, Асқад Мухтор, Саид Аҳмад, Зулфияларнинг ҳам сатирик ва юмористик баркамол асарлари бор.

Тўплам Ўзбекистон фанлари Академиясининг мухбир-аъзоси Юсуф Султонов таҳрири остида нашр этилган. Уни нашрга тайёрловчи Ш. Турдиевнинг ҳайрли ишга қўл урганини, табрикласак арзийди. Чунки бу тўплам китобхонларга завқ берса, мусаффоликка чорласа; у қуйилиб тушган, ўзининг қудратли забтига олган маконни титратади. Тўпламнинг қиммати ҳам шунда.

Э. МУҲАМЕДОВ.

Редактор ўринбосари Р. УМАРОВ.

ҚИШЛОҚЛАРГА ШАҲАР ЖАМОЛИ

«Узгипросельстрой» лойиҳалаш институти коллективи сўнгги йилларда республикамиз қишлоқларини янада кўркамлаштириш мақсадида тинимсиз изланмоқдалар. Архитекторлар яратаётган турар-жой посёлкалари, маданият уйлари, мактаблар ҳамда мактабгача бўлган болалар муассасалари чорвачилик фермалари, теплица хўжаликлари ўзининг ташқи кўриниши билан қишлоқ аҳлига манзур бўлмоқда.

Институтда тинимсиз меҳнати, ижодий изланиши билан бошқаларга намуна бўлаётган М. Умаров ва Н. Пилипчиклар яратаётган янги лойиҳалар айниқса диққатга сазовордир. Суратларда (юқоридан пастга) архитектор М. Умаров в лойиҳа группаси раҳбари Н. Пилипчиклар иш устида. Ўртада қишлоқ жойларда қуриладиган музика мактаби биноси ҳамда маданият уйининг макетини кўриб турибсиз.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ҚУВНОҚ ХАНДАЛАР

ЮБИЛЕЙ КЕЧАСИДА

Юбилей кечасида иштирок этаётган кишилардан бири дўстидан сўради:

— Қизиқ нега юбиляр — композиторнинг асарларидан ижро этишмаяпти?

— Нималар деяпсан?! — дерди дўсти унга жавобан. — Шундай ажойиб кечада одамларнинг таъбини кир қилишдан не фойда!

ҚЎНҒИРОҚ ҚИЛОЛМАДИ

— Сиз электр қўнғироқни тузатиб бераман девдингиз, ваъдангизнинг уддасидан чиқмадингиз-ку! — деди бир киши электр монтёрга.

— Мен шу мақсадда сизникига уч марта келдим, — деди монтёр. — Лекин сизни уйдан чақириш учун қўнғироқ қилишнинг иложи бўлмади.

КАФОЛАТ

— Итингиз сизга садоқатли эканига ишончингиз комилми?

— Ишончим комил, албатта! Мен уни беш марта бозорга олиб бориб сотиб юбордим, лекин ҳар гал, уйга қайтиб келаверади.

ТУШУНТИРИШ

— Дада, — деб сўради бир бола, — опера дегани нима?

— Операми? — дея тушунтириб кетди дадаси. — Хўш, сен шундай манзарани кўз олдингга келтир: бир киши иккинчи кишига ғапиради. Лекин у жавоб ўрнига, баланд овоз билан узоқ ашула айтади. Мана шуни опера, дейдилар.

ТЎҒРИ МУЛОҲАЗА

— Иқрор бўлиш керакки,— деди эр хотинига, — биз эркаклар хотинларга қараганда одамларни яхшироқ ажрата оламиз.

— Сиз ҳақсиз, — деди унга жавобан хотини. — Бу, сизнинг менга уйланганингиз ва менинг сизга турмушга чиққаним билан тасдиқланади.

ЎРИНЛИ ЖАВОБ

Муаллиф спектаклни танқид қилган танқидчи ҳузурига бориб ундан ранжиди:

— Мутлақо тушунолмай қолдим: спектакль қўйилаётган вақтда мен сизнинг хуррак отиб ухлаётганингизни ўз кўзим билан кўрдим. Хўш, шундай бўлгач, сиз қандай қилиб менинг пьесамни танқид қилдингиз?

— Бу, ахир, танқиднинг ўзига хос бир формаси эмасми! — деди унга жавобан танқидчи.

Русчадан Т. Маҳмудов таржималари.

ГРИППНИ ЕНГИШ МУМКИН

Маълумки, грипп юқумли касаллик бўлиб, ҳамон учраб турибди. Бу касалликнинг тарқалиш йўллари ва олдини олиш чораларини билиб қўйиш фойдадан холи эмас.

Касаллик одатда тўсатдан бошланади, эт увишади, умумий лохаслик сезилади, кишининг тили қуриб, ҳарорати кўтарилади. Сўнг бошнинг, кўз атрофи мушаклари ва бўғинларнинг зирқираб оғриши пайдо бўлади. Орадан икки-уч кун ўтгач, томоқ оғрийди, бемор йўталади, аксиради, товуши бўғилади. Кўз ёшланади, киши ёруғликка қарай олмайди. Баъзан касалликнинг бошланишида беморнинг кўнгли беҳузур бўлади, боши айланади, бурни қонайди.

Грипп баъзан иситмасиз ўтиши ҳам мумкин. Аммо, у иситма билан кечадиган гриппдан енгил ўтмайди. Касаллик 3—7 кун давом этади. Бироқ, икки ҳафтагача дармон қуриб юради. Кўринадики, грипп вируслари организмнинг қаршилик кўрсатиш кучини пасайтиради ва асоратлар қолдиради. Шулардан энг хафлиси зотилжам (ўпка ялиғланиши)дир. Бу асоратлар аксариат ёш болалар ёки ёши улғайган кишиларда кўпроқ учрайди. Грипп вируслари баъзан юрак ва нерв системасини шикастлайди. Ўпка сили, ревматизм, юрак пороги каби сурункали касалликларнинг эса зўрайиб кетишига олиб келади ҳам.

Маълумки, грипп билан оғриган бемор инфекциянинг тарқатувчи бирдан-бир манбаи ҳисобланади. У аксирганда, йўталганда, гаплашганда ва нафас олганда оғзидан чиққан майда сўлак заррачалари ташқарига чиқади. Соғлом кишиларнинг нафас йўлларига тушган грипп вируслари касалликни келтириб чиқаради. Бемор билан қўл беришиб кўришганда, унинг даструмол, сочиқ, идиш-товоқ, қўғирчоқларидан фойдаланилганда ҳам касаллик юқиши мумкин. Касалликнинг олдини олиш учун унинг тарқалишига сабаб бўладиган омилларни йўқотиш керак. Айни вақтда организмга қаршилик кўрсатадиган шароитлар яратиш, турар-жойларни, жамоат тўпланадиган жойларни тоза тутиш ва ҳавосини янгилаш, зарарсизлантириб туриш жуда муҳимдир.

Областимизда аҳоли сони ортиб бораяпти. Бу ўз навбатида медицина ходимлари зиммасига масъулиятли вазифалар юклайди. Касалликнинг олдини олиш чораларини қўллашда бутун жамоатчиликнинг актив иштироки каттадир. Бу соҳада область санитария маорифи уйи ва Қизил Ярим Ой жамияти ходимлари самарали ишлар олиб боришаяпти. Жамоатчи санитария активлари, инспекторлар колхоз, совхоз, мактаб ва бошқа объектларда санитария ҳолатини яхшилаш ва турли юқумли касалликлар, шу жумладан гриппнинг тарқалиш йўлларини бартараф қилишда медицина ходимларига яқиндан ёрдам беришаётир.

Ҳозир областимиз бўйича 4500 дан ортиқ жамоатчи санитария инспекторлари, 7500 дан ортиқ уйларда беморларга ёрдам берувчи активлар, шу жумладан грипп касаллигининг олдини олувчи назоратчилар ишлаб турибди. Бу соҳада, айниқса Олмалиқ, Чирчиқ шаҳарлари, Оққўрғон райони ходимларининг ишлари эътиборга сазовардир. Бу шаҳар ва районларда грипп касаллигига қарши кураш ишлари ҳам яхши йўлга қўйилди.

Гриппнинг олдини олиш мумкин. Бир ёқадан бош чиқарилса, жойларда эҳтиёт чоралари кўрилса гриппнинг хавфи йўқолади.

Б. ТОШБЕКОВ,
Область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири.

Спорт

ЧЕМПИОНАТ ДАВОМ ЭТАЯПТИ

Челябинскда «А» класси аёл волейбол командаларининг СССР чемпионати давом этаяпти. Мусобақаларда Тошкентнинг «Автомобилчи» командаси ҳам иштирок этмоқда. Аммо, дастлабки учрашувларда қизларимизнинг омади келмай турибди. Улар Ленинграднинг «Буревестник» ва «Спартак» командаларига 2:3 ва 1:3 ҳисобида ютқазиб қўйдилар.

ФИНАЛГА ЧИҚИШДИ

Харьковда «Буревестник» спорт жамияти марказий советининг биринчилиги учун ўтказилган учрашувларнинг ярим финал мусобақалари якунланди. Мусобақаларда 50 шахматчи иштирок этди. Тошкентлик мастерликка кандидат Валерий Логинов учрашувларда активлик кўрсатиб, 2—4 ўринларни бўлишиб олди. Энди у финал мусобақаларида иштирок этади. Ҳамшаҳримиз Сергей Лебедев ҳам бу ҳуқуққа эга бўлди.

Тошкентда ҳам шахматчилар мусобақаси қизғин давом этяпти. Шаҳар биринчилиги учун ўтказилаётган учрашувларда 18 спортчи иштирок этаяпти. Ҳозирча икки имкониятдан икки очко тўплаган Н. Айдаров билан М. Шапиро олдинда келмоқдалар.

Шашкачилар биринчилигида эса мастерликка кандидат А. Эндлин ва И. Фридман 10 имкониятдан 8 очко олган ҳолда пешқадамлик қилмоқдалар.

БУРИЛИШ

Жаҳон чемпионлигига даъвогар шахматчиларнинг чорак финал мусобақаларида кутилмаган бурилишлар кузатилмоқда. В. Корчной билан Э. Мекинг баҳсида ўн иккинчи партиягача совет шахматчиси 2:0 ҳисобида ғалаба қозониб келаётган эди. Аммо, ўн иккинчи партияда бразилиялик шахматчи маҳорат билан ўйнади. Икки кун давом этган баҳсдан сўнг у ўз ҳисобига битта очко ёзиб қўйди.

ТАБИАТ ВА ИНСОН

ҲАЙВОНОТ ОЛАМИДА

Ўтган йили Тошкент ҳайвонот боғини миллионга яқин киши келиб томоша қилди. Бу ерда етти иқлим ҳайвонлари боқилаяпти. 3,5 гектар майдонни эгаллаган боғ катакларида Оловли ер ғозларини ҳам, Заполярье оқ айиғини ҳам, Индонезияда яшовчи илонларни ҳам, фил ва шерларни ҳам кўриш мумкин.

Яқинда ҳайвонот боғига бир жуфт африка қоплонлари келтирилди. Уларни овлаш одатда жуда ҳам қийин бўлади. Соатига 110 километр тезлик билан югуриб кўзи илғаган жонзодни у ҳалок қилади. Миссисипи бўйларида яшовчи сиртлонлар ҳам Тошкент ҳайвонот боғига «прописка» қилинди.

Тошкентда яшаётган беш ёшли бегемотни томошабинлар қизиқиб кўздан кечирмоқдалар. У Харьков ҳайвонот боғида туғилган эди. Кейин Тошкентга олиб келишди. Ўша пайтда болакай бегемотнинг сут тиши оғриб қолди. Ўшанда врачлар анча шошиб қолишган эди. Йўқ, шифокорлар кўрган тадбир тезда фойда берди. Мана ҳозир беш ёшли бегемот ўз хонасида ўйнаб юрибди. Ҳайвонот боғидаги бошқа ҳайвонларнинг ҳам кайфияти яхши. Суратларда: ҳайвонот боғида боқилаётган ҳайвонлар ва паррандаларни кўриб турибсиз.

В. Таран фотолари.

Реклама ва эълонлар

ТВ

13 ФЕВРАЛЬ — ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.25 — Қўғирчоқ фильм. 18.35 — «Санъат ғунчалари». 19.05 — Миллионлар ленинча университети. 19.20 — «Ахборот». 19.35 — Адабий театр. 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Чорвадорлар учун эшиттириш ва концерт. 22.00 — МОСКВА. «ВАҚТ». 22.30 — **Хоккей:** «СПАРТАК». — «КРИЛЬЯ СОВЕТОВ». ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. 11.25 — **Диққат тошбақа** (бадиий фильм). 18.15 — МОСКВА. 19.00 — **Хоккей:** ЦСКА — «ДИНАМО». 19.40 — Қувноқ ноталар. 20.00 — Москва ва москваликлар. 20.30 — Бадиий фильм. 21.35 — Рус романси. 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.30 — **Ғайри табиий одам** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Фильм-концерт. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.40 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — Беш йиллик маршрутлари бўйлаб. 21.30 — Телеспектакль.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 14/II да **Травиата.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/II да **Парвона**, 14/II да **Аяжонларим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 13/II да **Ҳалима**, 14/II да **Жон қизлар.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЁШ ГВАРДИЯ ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/II да **Биринчи бўса**, 14/II да **Мудҳиш вазият ёки кўчага чиққан гап.**

КИНО

Ёввойи қалб — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Танҳо ўзинг (жуфт соатларда), **Ютқазилган ўйин** (тоқ соатларда), — «ДРУЖБА».

Яшасин муҳаббат! (11.00, 14.00, 17.00, 20.00) **Майерлинг** (12.00, 15.00, 18.00, 21.00) — «СПУТНИК».

Уч мушкетёр (14.00, 17.00, 20.00) — **Оддий кийимдаги киши** (кундуз ва кечқурун) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Оливер (12.00, 18.00) **Гойя ёки Билишнинг машаққатли йўли** (15.00, 20.45) — «ЧАЙКА».

Унутилган кечув сири — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Шаҳарлар ва йиллар — «МОСКВА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Севги анатомияси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ҳамраз — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Қум карьери генераллари — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Қора синглим учун оқ гуллар — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети «Ташкентская правда» газетасининг редактори Б. М. Шатуновскийга онаси **Анна Сергеевна ШАТУНОВСКАЯ**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси коллективи «Ташкентская правда» газетасининг редактори Б. М. Шатуновскийга онаси **Анна Сергеевна ШАТУНОВСКАЯ**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — Б36495. Редактор ўринбосарлари — Б35885, Б37916. Масъул секретарь — Б34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — Б31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — Б33786. Партия турмуши, ахборот ва спорт бўлимлари — Б35811. Қишлоқ хўжалиги, фан мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — Б39050. Совет қурилиши маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — Б37045, хатлар ва оммавий ишлар бўлими — Б34048, Эълонлар бўлими — Б38142, Коммутатор — Б30249 дан Б30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

А—2481. Индекс 64634. Р—03226.